

PROGNOZA

ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części gminy Porąbka -
sołectwa Bujaków – część 2

Skład autorski:

1. mgr. inż. arch. Sławomir Tront

2. mgr inż. arch. Katarzyna Bondek

3. mgr inż. arch. Sylwia Jendrysek

4. mgr Martyna Szweda

Gliwice, styczeń 2024 r.

Spis treści

1. Wprowadzenie	4
2. Informacja o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami	4
2.1. Charakterystyka obszaru objętego opracowaniem	4
2.2. Charakterystyka zamierzeń planistycznych	4
2.3. Powiązania projektu planu z innymi dokumentami	6
3. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy	6
4. Istniejący stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym oddziaływaniem	7
4.1. Ukształtowanie powierzchni terenu	8
4.2. Budowa geologiczna	8
4.3. Warunki glebowe	9
4.4. Warunki atmosferyczne	9
4.5. Wody powierzchniowe	10
4.6. Wody podziemne	12
4.7. Warunki florystyczno-faunistyczne	13
4.8. Ochrona przyrody i krajobrazu	14
4.9. Ochrona zabytków i walorów kulturowych	18
5. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody	18
5.1. Rośliny i zwierzęta oraz obszary cenne przyrodniczo a nie objęte ochroną	18
5.2. Grunty rolne i leśne	18
5.3. Obszary zagrożone powodzią	18
5.4. Osuwiska i obszary zagrożone ruchami masowymi	19
5.5. Klimat akustyczny	19
5.6. Promieniowanie niejonizujące	20
5.7. Ryzyko wystąpienia poważnych awarii	21
6. Przewidywane oddziaływania ustaleń projektu planu w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko	22
6.1. Przewidywane oddziaływania ustaleń projektu planu oraz ocena ich istotności	24
6.2. Oddziaływania na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta oraz na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000	26
6.3. Oddziaływanie na ludzi	27
6.4. Oddziaływania na wody podziemne i powierzchniowe	27
6.5. Oddziaływania na powietrze	28
6.6. Oddziaływania na powierzchnię ziemi i gleb	28
6.7. Oddziaływanie na krajobraz	29
6.8. Oddziaływanie na klimat	29
6.9. Oddziaływanie na zasoby naturalne	29
6.10. Oddziaływanie na zabytki	29
6.11. Oddziaływanie na dobra materialne	30

7. Ocena rozwiązań projektu planu w kontekście celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu.....	30
8. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.....	31
9. Propozycje rozwiązań alternatywnych oraz mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	31
10. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji ustaleń projektu planu.....	33
11. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	34
12. Dokumenty uwzględnione przy sporządzaniu prognozy.....	35
13. OŚWIADCZENIE	37

1. Wprowadzenie

Podstawą formalną do realizacji opracowania jest zlecenie Urzędu Gminy w Porąbce. Prognozę sporządził zespół firmy P.A. NOVA S.A.

Artykuł 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (j.t. Dz.U. 2023 poz. 1094), zwanej dalej „ustawą o ocenach oddziaływania na środowisko”, wprowadza obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko. Jest ona jednym z elementów postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla dokumentów strategicznych, do których zaliczane są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Wymagania, jakim powinna odpowiadać prognoza oddziaływania na środowisko dla projektów dokumentów strategicznych, w tym miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zawiera art. 51 ust. 2 powołanej wyżej ustawy. Stopień szczegółowości prognozy został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Bielsku-Białej. Oba uzgodnienia wymagają, aby informacje zawarte w prognozie były zgodne z art. 51 przywołanej wyżej ustawy o ocenach oddziaływania na środowisko.

Wymagania wynikające z artykułu 51 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ocenach oddziaływania na środowisko zostały uwzględnione w niniejszej prognozie, w stopniu, na jaki pozwala stan współczesnej wiedzy oraz zawartość, szczegółowość i etap przyjęcia przedmiotowego dokumentu planistycznego. W przypadku wątpliwości, przy ocenie zagrożenia kierowano się zasadą przezorności przyjmując najbardziej niekorzystny z możliwych scenariusz wydarzeń.

2. Informacja o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

2.1. Charakterystyka obszaru objętego opracowaniem

Teren objęty opracowaniem położony jest w północnej części sołectwa Bujaków i w zachodniej części gminy Porąbka. Zajmuje powierzchnię ok. 44 ha. Sąsiaduje z gminą Kozy, gminą Kęty i sołectwem Kobiernice w gminie Porąbka. Granica otuliny Parku Krajobrazowego Beskidu Małego przebiega wzdłuż ul. Bielskiej – drogi krajowej nr 52 obejmując południową część sołectwa.

Obszar opracowania jest położony w zurbanizowanej części sołectwa, pomiędzy istniejącymi obszarami zabudowanymi. Na części obszaru, położonej w granicy gruntów rolnych klas I-III pozostawiono przeznaczenie pod teren rolny.

Cały obszar projektu planu objęty jest ustaleniami obowiązującego planu miejscowego: Uchwała Rady Gminy Porąbka Nr XXVIII/185/09 z dnia 11 marca 2009 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Porąbka (Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 79 poz. 1776 z dnia 12 maja 2009 r.).

2.2. Charakterystyka zamierzeń planistycznych

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego jest skutkiem podjęcia uchwały inicjującej nr XXV/248/2021 Rady Gminy Porąbka z dnia 29 kwietnia 2011 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części gminy Porąbka – sołectwa Bujaków.

Prezentacja projektu planu

W projekcie planu ustalono następujące przeznaczenia terenów:

- MN – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- MN-U – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usług,
- KDD – teren drogi dojazdowej,
- KR – teren komunikacji drogowej wewnętrznej,
- RNR – teren gruntów ornych oraz upraw,
- RZM – teren zabudowy zagrodowej,
- ZN – teren zieleni naturalnej.

Zgodnie z przepisami ustawy i planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym uchwała projektu planu zawiera zasady i ustalenia:

- 1) ochrony i kształtowania ładu przestrzennego,
- 2) ochrony środowiska,
- 3) ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego,
- 4) ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- 5) modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej,
- 6) modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji,
- 7) szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy,
- 8) wynikające z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych,
- 9) sposobu i terminu tymczasowego zagospodarowania, urządzania i użytkowania terenów,
- 10) przeprowadzania scaleń i podziału nieruchomości,
- 11) stawkę procentową na podstawie, której ustala się opłatę, o której mowa w art. 36 ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- 12) ustalenia szczegółowe zawierające:
 - a) przeznaczenia podstawowe i uzupełniające,
 - b) parametry i wskaźniki oraz zasady kształtowania zabudowy:
 - maksymalną powierzchnię zabudowy,
 - minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej,
 - minimalną intensywność zabudowy,
 - maksymalną intensywność zabudowy,
 - wysokość zabudowy,
 - geometrię dachów.
 -

Zapisy planu ograniczające negatywne oddziaływania na środowisko

W projekcie planu wprowadzono ustalenia mające na celu minimalizację negatywnego wpływu na środowisko takie jak:

„§6. 1. W zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego ustala się:

- 1) zakazuje się:
 - a) lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zagrożenie wystąpienia poważnych awarii,
 - b) lokalizacji nowych przedsięwzięć związanych ze zbieraniem, magazynowaniem, składowaniem, transportem, unieszkodliwianiem i przetwarzaniem odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych i złomu, z wyłączeniem terenów oznaczonych w planie symbolem IOP,
 - c) zagospodarowania i użytkowania terenów w sposób stwarzający ponadnormatywne uciążliwości dla sąsiednich nieruchomości w zakresie emisji zanieczyszczeń powietrza, wytwarzania hałasu

- i wibracji, emisji pola elektromagnetycznego, w tym lokalizacji i eksploatacji instalacji i urządzeń powodujących ponadnormatywną emisję substancji i energii,
- d) likwidacji naturalnych cieków wodnych oraz urządzeń wodnych, w szczególności rowów i otwartych kanałów,
 - e) niszczenia i uszkodzenia urządzeń melioracji wodnych,
 - f) odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do gruntu, cieków powierzchniowych oraz wód podziemnych.
2. W zakresie ochrony przed hałasem ochronie podlegają tereny, nieruchomości i działki, dla których obowiązują dopuszczalne poziomy hałasu określone na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, do których należą tereny oznaczone symbolami: MN, MN-U, RZM.
3. W zakresie ochrony przed wibracjami oraz polami elektromagnetycznymi obowiązują przepisy sanitarne, ochrony środowiska oraz Prawa budowlanego, w tym nakaz ograniczenia wibracji do poziomu wartości dopuszczalnych na granicy użytkowanego terenu.
4. W zakresie ochrony terenów zieleni i wartości krajobrazowych nakazuje się:
- 1) ochronę terenów położonych w zasięgu ustanowionych form ochrony przyrody i krajobrazu, na zasadach określonych w par. 7;
 - 2) ochronę lokalnych wartości krajobrazu oraz zieleni poprzez zachowanie i utrzymanie istniejącej zieleni wysokiej, zadrzewień i zakrzewień oraz zieleni przyrodnej, z dopuszczeniem działań wynikających z ustawy o ochronie przyrody oraz ustawy Prawo wodne;
 - 3) zachowanie istniejącej zieleni wysokiej niekolidującej z planowanym sposobem zagospodarowania terenów.

§7. W zakresie ochrony przyrody wskazuje się: otulinę Parku Krajobrazowego Beskidu Małego, utworzonego Rozporządzeniem Nr 9/98 Wojewody Bielskiego z dnia 20 maja 1998 r. w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego Beskidu Małego oraz Rozporządzenia nr 23/98 Wojewody Bielskiego z dnia 17 grudnia 1998 roku zmieniającego rozporządzenia w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego Beskidu Małego, dla której obowiązuje ochrona wynikająca z przepisów ustawy o ochronie przyrody.

Dla terenów zabudowy określono parametry i wskaźniki oraz zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, w tym maksymalną powierzchnię zabudowy, udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej, minimalną i maksymalną intensywność zabudowy oraz wysokość zabudowy. ”

2.3. Powiązania projektu planu z innymi dokumentami

Oceniany projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego realizuje ustalenia zawarte w obowiązującym ustawodawstwie. Ustalenia planu nie naruszają ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Porąbka oraz zapisów zawartych w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+.

3. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Punktem wyjścia do prognozowania przyszłych potencjalnych zmian jest znajomość aktualnych warunków środowiskowych na terenie opracowania, ich rozpoznanie w przeważającej części niniejszej prognozy obejmuje cały obszar gminy Porąbka, a dopiero od części 5 następuje określenie wpływu poszczególnych ustaleń planu na warunki przyrodnicze w obszarze opracowania, tj. w części sołectwa Bujaków. Przyjęte założenie ma za zadanie jak najlepiej zobrazować istniejące komponenty środowiska występujące na terenie gminy, nierzadko wykraczające poza obszar opracowania a pozostające pod wpływem ustaleń projektu planu, a także powiązania przestrzenne z obszarami sąsiadującymi.

W prognozie wykorzystano Prognozę oddziaływania na środowisko dla projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Porąbka, oraz inne źródła, które wymieniono w wykazie literatury. Należą do nich między innymi wyniki monitoringu poszczególnych komponentów środowiska publikowane w komunikatach i raportach Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska, prognozy i raporty dla innych, wcześniej przyjętych dokumentów powiązanych z projektem planu, program ochrony środowiska oraz waloryzacja przyrodnicza gminy.

Zakres prac terenowych został dostosowany do stopnia skomplikowania struktury środowiska przyrodniczego oraz szczegółowości danych archiwalnych. Kryterium zasadniczym wyboru metody kartowania terenu był dobór pozyskanych danych i ich użyteczność z punktu widzenia ustalonych celów prognozy. Zwracano uwagę na źródła i skutki oddziaływań antropogenicznych (np. hałas, degradacja środowiska, przekształcenia rzeźby, konflikty funkcjonalne) oraz zmiany w środowisku przyrodniczym.

Opis sposobów i metod pozyskiwania danych przedstawiono szczegółowo w rozdziałach poświęconych poszczególnym eko-komponentom, natomiast do identyfikacji, analizy i oceny prawdopodobnych oddziaływań na środowisko planowanych funkcji terenu zastosowano metody optymalne dla stopnia szczegółowości prognozy. Do oszacowania skutków środowiskowych wynikających z realizacji projektu planu korzystano między innymi z ustaleń planu, takich jak powierzchnia terenów wskazanych pod zabudowę, charakter, wysokość i wskaźniki zabudowy, wskaźnik minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, oraz ustaleń dotyczących rozwiązań infrastrukturalnych, które konfrontowano z wrażliwością terenów na poszczególne rodzaje presji antropogenicznych (np. emisja pyłów do powietrza, emisja hałasu, wprowadzanie wód opadowych lub roztopowych do wód lub do ziemi, wykorzystywanie zasobów środowiska, zanieczyszczenie gleby lub ziemi, niekorzystne przekształcenia naturalnego ukształtowania terenu czy ryzyko wystąpienia poważnych awarii). W szczególności, przy opracowaniu prognozy zastosowano następujące metody: indukcyjno-opisową na podstawie danych archiwalnych, analogii środowiskowych, diagnozy stanu środowiska na podstawie kartowania terenowego i analiz kartograficznych.

Przy sporządzaniu niniejszej prognozy przyjęto podstawowe założenie, że zapisy ustaleń projektu planu przygotowane zostały tak, by w możliwie maksymalnym stopniu ograniczyć negatywne oddziaływanie przyszłych aktywności na stan środowiska naturalnego i zdrowie mieszkańców.

Szczegółowe lokalizacje nowych inwestycji muszą być ustalane z uwzględnieniem przepisów odrębnych, dotyczących m.in. ochrony środowiska, co stanowi dodatkowe zabezpieczenie przed potencjalną degradacją środowiska.

W celu otrzymania stosunkowo wysokiej przejrzystości prognozy oddziaływania ustaleń planu na środowisko dokonano klasyfikacji poszczególnych terenów pod kątem potencjalnych zagrożeń stanu środowiska, mogących wystąpić w wyniku realizacji planu. Określono również przewidywany zasięg oddziaływania, jego rodzaj oraz trwałość i odwracalność. Przy zastosowaniu powyższej metodologii określono typy obszarów, które zostały wskazane na załączniku graficznym wraz z opisaniem potencjalnego oddziaływania i skutków realizacji ustaleń.

4. Istniejący stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym oddziaływaniem

Stan środowiska obszaru objętego opracowaniem poddano analizie w oparciu o rozpoznanie terenowe, z uwzględnieniem szerszego kontekstu zawartego w dokumentach opracowań przyrodniczych dla terenu gminy Porąbka oraz prognozy oddziaływania na środowisko sporządzonej do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Porąbka.

4.1. Ukształtowanie powierzchni terenu

Według regionalizacji fizyczno - geograficznej Kondrackiego (1998) gmina Porąbka położona jest w prowincji Karpat Zachodnich z Podkarpaciem Zachodnim i Północnym, w podprowincji Zewnętrznych Karpat Zachodnich. Gmina Porąbka leży na pograniczu dwóch mezoregionów - Beskidu Małego (część południowa) w makroregionie Beskidów Zachodnich i Pogórza Śląskiego (część północna) w makroregionie Pogórza Zachodniobeskidzkiego. Beskid Mały Położony jest między dolinami Białej i Skawy i przecięty przez dolinę Soły, w której dominują krajobrazy zalewowych den dolin. Gmina zajmuje obszar między stokami górskimi a obniżeniami terenu w dolinie Soły. Wskutek takiego położenia, ukształtowanie terenu gminy jest zróżnicowane. Stoki górskie Beskidu Małego są dość strome, a szczyty i grzbiety zaokrąglone na skutek procesów denudacyjnych. Najwyższe szczyty górskie położone w granicach gminy to m. in.: Kocierz (879 m n.p.m.), Kiczera (827 m n.p.m.), Wielka Cisowa Grapa (853 m n.p.m.), Bukowski Groń (767 m n.p.m.), Żar (761 m n.p.m.), Beskid (759 m n.p.m.), Bujakowski Groń (749 m n.p.m.), Porębski Groń (743 m n.p.m.), Góra Kaprówka (743 m n.p.m.), Trzonka (727 m n.p.m.), Palenica (572 m n.p.m.), Snoza (568 m n.p.m.) Zasolnica (556 m n.p.m.), Kozubnik (551 m n.p.m.).

Dolinę Soły charakteryzuje trójkątny kształt – zwęża się ona na przedgórzu Beskidu Małego, znacznie rozszerzając w kierunku północnym. Rozciąga się (od południa): w północno-zachodniej części wsi Porąbka, przez wieś Kobiernice i zachodnią część wsi Czaniec.

Teren opracowania projektu planu jest mało zróżnicowany i jednorodny pod względem ukształtowania – położony jest w rozległej części doliny potoku Węgierka.

4.2. Budowa geologiczna

Obszar Beskidu Małego tworzą twarde, odporne piaskowce godulskie poprzegradzane warstwami łupków. Na grzbiętach górskich i na zboczach dolin spotyka się liczne wychodnie piaskowców istebniańskich w postaci form skałkowych. Nachylenie stoków w górach jest zróżnicowane w zależności od budowy geologicznej. Szczytowe partie stoków górskich są bardziej strome od położonych niżej. Grzbiety górskie są rozcinane korytami potoków o często stromych zboczach.

Pogórze Śląskie to część Pogórza Zachodniobeskidzkiego, zbudowana z mało odpornych kredowych serii fliszowych z wkładkami wapieni i żył skał wulkanicznych. Jego zachodnią granicę stanowi dolina Olzy na granicy z Czechami. Najwyższym wzniesieniem Pogórza jest Jasienica.

Surowce naturalne

Na obszarze Gminy Porąbka brak jest eksploatowanych udokumentowanych złóż surowców. Nie ma ustanowionych żadnych terenów i obszarów górniczych.

Znajduje się tu jedno udokumentowane złożo kruszywa naturalnego (żwiru) „Kobiernice” (MIDAS 15858), mające powierzchnię ok. 95,99 ha, w którym zaniechano eksploatacji. Główne ewentualne zagrożenia wynikające z potencjalnej eksploatacji mogą się wiązać z deformacjami powierzchni terenu oraz emisją hałasu. Nr archiwalny dokumentacji w WAG w Katowicach 1022 (MIDAS 15858).

Na obszarze objętym planem nie zidentyfikowano złóż surowców mineralnych.

Osuwiska

Na terenie gminy Porąbka występują obszary naturalnych zagrożeń geologicznych związanych z osuwaniem się mas ziemnych, wskazane na podstawie map osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi zawartych w bazie Systemu Osłony Przeciwośuwiskowej (SOPO: <http://geologia.pgi.gov.pl/> opublikowane przez Państwowy Instytut Geologiczny - stan na dzień 29.03.2022 r.), rozumiane zgodnie z obowiązującymi przepisami z zakresu ochrony środowiska jako tereny zagrożone ruchami masowymi:

- osuwiska aktywne ciągle,
- osuwiska aktywne okresowo,
- osuwiska nieaktywne,
- tereny zagrożone ruchami masowymi;

Obszary osuwiskowe znajdują się przede wszystkim we wschodniej części gminy na obszarze Parku Krajobrazowego Beskidu Małego, zachodniej części – na południe od Bujakowa oraz na mniej rozległych obszarach w środkowej części gminy. Największe z nich zajmują obszar na południe od Bujakowa, wychodząc znacznie poza obszar Parku i okalając zabudowania wsi. Rozciągają się aż po zachodnie i południowe granice gminy. Znaczne obszary zajmują także osuwiska na północny - wschód od Palenicy aż po granice Parku w okolicach przysiółka Pagóry oraz na południowy zachód od wspomnianego wzgórza, w środkowej części gminy, aż

po okolice potoku i ulicy Wielka Puszcza. Poza tym występują jeszcze miejscowo w północnej części wsi Porąbka oraz przy zabudowaniach Czańca Górnego. Łącznie osuwiska zajmują obszar ok. 8,0521 km² (ok. 12,5 % powierzchni gminy), z czego aktywne – 0,7007 km².

Tereny zagrożone osuwaniem się mas ziemnych występują prawie całkowicie w granicach Parku Krajobrazowego Beskidu Małego, zajmując obszary przy południowo- zachodniej granicy gminy, w środkowej i południowej części gminy oraz w południowo-wschodnich krańcach i przy wschodniej granicy. Łącznie tereny zagrożone ruchami masowymi obejmują ok. 11,2045 km² (ok. 17,4 % powierzchni gminy). W sumie obszary naturalnych zagrożeń geologicznych zajmują powierzchnię około 19,2566 km², co stanowi aż 29,9 % powierzchni gminy.

Generalnie wprowadzanie nowej zabudowy na tereny osuwiskowe powinno być zabronione, zwłaszcza w sytuacji, gdy większość osuwisk karpackich jest obecnie nieaktywna i wszelka ingerencja w stabilność stoku może powodować reaktywację starych osuwisk. Przyczyną reaktywacji lub powstania nowych osuwisk w terenach predysponowanych może być podcięcie stoku w wyniku przekształceń powierzchni ziemi przed posadowieniem zabudowy mieszkaniowej, podcięcie stoku w wyniku budowy drogi lub innego liniowego elementu infrastruktury technicznej, zmiany sposobu użytkowania gruntów na stoku (wylesienie, intensyfikacja upraw), zmiany stosunków wodnych na stoku (odwodnienia, regulacje, melioracje), dociążenie stoku w wyniku lokalizacji składowiska, podcięcie stoku w wyniku prowadzonych prac wydobywczych (kamieniołomy, żwirownie), podcięcie stoku w wyniku procesów powodziowych (podmycie skarpy, erozja boczna).

W obszarze objętym planem nie występują obszary zagrożone osuwaniem się mas ziemnych, rozumiane zgodnie z obowiązującymi przepisami z zakresu ochrony środowiska jako tereny zagrożone ruchami masowymi.

4.3. Warunki glebowe

Podłoże budowlane większości obszarów gminy stanowią utwory czwartorzędowe. Jedynie na wierzchowinach i zboczach pogórskich podłoże budowlane stanowią lokalnie skały fliszu karpackiego. Warunki posadowienia w rejonie występowania pokryw lessowatych i lessopodobnych glin zwietrzelinowych są zróżnicowane i zależą w dużym stopniu od nachylenia stoków i predyspozycji do powstawania ruchów masowych. Ogólnie korzystne warunki geologiczno-inżynierskie występują na wierzchowinach i łagodnych stokach o spadku do 12%. Stoki bardziej strome odznaczają się mniejszą wytrzymałością na obciążenia, zwłaszcza przy dużej skłonności lessów i utworów lessopodobnych do zmiany swej struktury pod wpływem zawilgocenia. Najbardziej nieprzydatne pod zabudowę są obszary czynnych osuwisk i stref o predyspozycjach do ich powstawania. W dnach dolin rzecznych panują ogólnie dobre warunki posadowienia. Zalegają tu głównie grunty nośne - piaski, żwiry, gliny piaszczyste. Teren jest płaski lub ma niewielkie nachylenie. Pewnym utrudnieniem jest głębokość zwierciadła wad gruntowych, które lokalnie w dnach dolin pojawia się okresowo lub stale na głębokości 1 - 2 m pod poziomem terenu, głównie u podstawy zboczy dolin w związku z napływem wód śródpokrywowych.

Gleby w obszarze gminy Porąbka cechuje znaczne zróżnicowanie przestrzenne wynikające z niejednorodności krajobrazu, a więc także podłoża i innych czynników glebotwórczych:

- na północy gminy przeważają wietrzeniowe gleby gliniaste (Kobiernice i południowa część wsi Czaniec) oraz gleby pyłowe (północna część wsi Czaniec);
- w zachodniej części – wietrzeniowe gleby gliniaste, pyły gliniaste ilaste;
- w centralnej części gminy (wieś Porąbka) przeważają gleby szkieletowe gliniaste oraz gliny pylaste;
- doliny rzeki Soły i mniejszych potoków pokrywają mady rzeczne.

Pod względem bonitacji, przeważają gleby średnie i słabe (klasy IV-VI) pokrywając ok. 53% gruntów ornych. Występują one często na stokach o dość dużych spadkach przez co narażone są na procesy erozyjne. Około 45% gruntów ornych pokrywają gleby klasy III. Najlepszej jakości gleby (klas I i II) łącznie stanowią jedynie niespełna 2% gleb.

4.4. Warunki atmosferyczne

Gmina Porąbka znajduje się w strefie klimatów podgórskich i dolinnych, należących do dzielnicy karpackiej. Klimat gminy jest nieco zróżnicowany: umiarkowanie łagodny w dolinach i surowszy górski w partiach szczytowych. Obszar Parku Krajobrazowego Beskidu Małego charakteryzuje się odrębnością klimatyczną w stosunku do pozostałej części gminy. Znajduje się w strefie klimatu

górskiego, a jednocześnie oddziałuje klimat pogórza. Mieszanie się mas powietrza charakterystycznych dla klimatów kontynentalnego i oceanicznego wywołuje częste, nagłe zmiany pogody.

Przeważa wiatr północno-zachodni, zachodni i południowo-zachodni o prędkości od 2,5 do 5,5 m/s, przynoszące masy chłodnego i wilgotnego powietrza, które po oziębieniu na stokach dają obfite opady deszczu. Częstym zjawiskiem jest także gwałtowny, południowy wiatr o charakterze fenowym. Jego prędkość dochodzi do 30 m/s. Prędkość wiatru wykazuje wyraźną sezonowość, podobnie jak jego pochodzenie – największa przewaga wiatru zachodniego nad wschodnim ma miejsce w miesiącach zimowych i letnich.

Średnia temperatura stycznia na obszarze gminy wynosi -3°C , a średnia lipca 16° . Średnia długość okresu bezprzymrozkowego (wegetacyjnego) wynosi 160 dni. Średnia roczna liczba dni z pokrywą śnieżną wynosi ok. 80 dni w dolinie i ok. 100 dni na grzbiecie górskich. Maksymalna grubość pokrywy śnieżnej w dolinach to przy tym 60-80 cm, zaś na grzbiecie – powyżej 100 cm. Okres trwania zimy (ze średnią dobową temperaturą poniżej 0°C) to ok. 80-90 dni.

Różnice między obszarem dolinnym, a położonym wyżej są widoczne także w sumach opadów. Średnia roczna suma wynosi około 900 mm w dolinie i ponad 1060 mm na szczytach.

Silne lokalne zróżnicowanie m.in. rzeźby terenu, stosunków wodnych i szaty roślinnej wpływa także na kształtowanie się kilku typów klimatów miejscowych. Należą do nich:

Topoklimat form wypukłych - panuje na terenach nie zalesionych, głównie na zboczach dolin o nachyleniu powyżej 5° , o ekspozycji południowej i dużym i umiarkowanym nasłonecznieniu oraz o ekspozycji północnej, o małym nasłonecznieniu. Charakterystyczna jest silna wymiana ciepła pomiędzy powierzchnią terenu a atmosferą.

Topoklimat form płaskich wyniesionych ponad dna dolin - panuje na wierzchołkach i obszarach o nachyleniu poniżej 5° . Są to tereny o wilgotnych glebach i dużej przewodności cieplnej, bez zwartej szaty roślinnej. Najczęściej użytkowane rolniczo. Na terenach tych mogą tworzyć się w czasie pogodnych nocy przyziemne inwersje temperatury łagodzone dopływem ciepła z głębszych warstw gleby.

Topoklimat form wklęsłych - panuje w rozległych podmokłych dnach dolin, w wąwozach i na niżej położonych łąkach. Terenach wilgotniejszych, z tendencją do adwekcji powodującej gromadzenie się wychłodzonego powietrza, co często powoduje lokalne przymrozki.

Topoklimat powierzchni zadrzewionych - panuje na obszarach leśnych i zadrzewionych. Cechuje go mniejsza dobową amplituda temperatur niż na terenach otwartych.

Obszar objęty opracowaniem posiada przeciętne warunki przewietrzania z uwagi na położenie w dolinach potoków i położony równoleżnikowo masyw górski stanowiący południową granicę sołectwa.

4.5. Wody powierzchniowe

Podstawowym elementem sieci hydrograficznej gminy jest rzeka Soła. Dno doliny rzeki leży na wysokości ok. 300 m n.p.m. Soła na obszarze gminy tworzy dolinę płaskodenną, za dość łagodnie nachylonymi zboczami i systemem terasowym. Odmienne wygląda natomiast rzeźba innych dolin na obszarze gminy. Ze względu na obecność wzniesień górskich i wysokich spadków terenu znaczna część obszaru gminy narażona jest na szybkie, powierzchniowe spływy wód opadowych. Retencja uzależniona jest również od pokrycia terenu – wyższe partie grzbietów górskich w południowej części gminy porastają gęste lasy. W pozostałej części przeważają łąki, użytki rolne i obszary zabudowane wsi.

Soła jest rzeką o bardzo dużym potencjale powodziowym, stąd została w znacznie uregulowana. Na rzece działa system zapór nazywany „Kaskadą Soły”. Tworzą go 3 zbiorniki wodne na rzece (jeziora: Żywieckie, Międzybrodzkie i Czanieckie) oraz zbiornik na górze Żar służący podziemnej elektrowni szczytowo-pompowej o mocy 500 MW i średnio-rocznej produkcji ok. 640 GWh. Spośród elementów tego systemu w granicach gminy leży jezioro Czanieckie. Zbiornik ten poza rolą zabezpieczenia przeciwpowodziowego ma duże znaczenie gospodarcze – zaopatruje w wodę pitną Bielsko-Białą oraz część miast i zakładów przemysłowych GOP.

Największym ciekim poza Solą jest jej główny dopływ na obszarze gminy – Wielka Puszczka. Pozostałe to niewielkie potoki: Młynówka, Struga i Węgierka w sołectwach Bujaków i Kobiernice oraz Domaczka w sołectwie Czaniec.

Zgodnie z obowiązującym podziałem wód powierzchniowych na JCWP na obszarze gminy znajdują się następujące JCWP :

Tab. 1. Charakterystyka JCWP na obszarze gminy Porąbka.

Nazwa JCWP	Status	Ocena stanu wód	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
Kaskada Soły (Soła od zb. Tresna do zb. Czaniec)	silnie zmieniona część wód	<u>zły</u> (nadmiar poboru, energetyka na zbiorniku i nadmiar SNQ, Zbiorniki całkowicie zaburzają naturalne warunki cieku, uniemożliwia migracje ryb, morfologia cieku silnie przekształcona)	<u>zagrożona</u> (Sposób użytkowania zasobów wód oraz konieczność zapewnienia ochrony przed powodzią uniemożliwia likwidację zabudowy cieków i ich udrożnienie przed 2012 r.)
Soła od zb. Czaniec do ujścia	silnie zmieniona część wód	<u>zły</u> (nadm. poboru, energ. na zb. i spadek SNQ, Zap.p.rum. oraz jazy uniemożliwiają wędr. ryb. Wahania poziomu wody, zmiany param. fiz-chem znacząco zmieniają war. bezkręgowców wodnych, obwałowania)	<u>niezagrożona</u>
Wielka Puszczka	silnie zmieniona część wód	<u>zły</u> (brak istotnych zaburzeń reżimu hydrologicznego, Zapora p. rumowiskowa i stopnie betonowe uniemożliwiają mi-grację ryb.)	<u>niezagrożona</u>
Domaczka	silnie zmieniona część wód	<u>zły</u> (Brak istn. zaburzeń reżimu hydrol., Zapora przeciwr. i stopnie betonowe uniemożl. wędr. ryb w górę cieku. Zabud. podł. zeg. betonowa ogranicza różnor. siedlisk, utrata natural. struktur, trudne war. bytow. bezkręgowców)	<u>niezagrożona</u>
Węgierka	naturalna część wód	<u>zły</u>	<u>niezagrożona</u>
Macocha	silnie zmieniona część wód	<u>zły</u> (brak istotnych zaburzeń reżimu hydrologicznego, Betonowe jazy uniemożliwiają wędrówki ryb w górę cieku. Zabudowa podłużna ogranicza różnorodność siedlisk, utrata naturalnych struktur, trudne warunki bytow. bezkręgowców, wały)	<u>niezagrożona</u>

Głównym źródłem zanieczyszczeń wód powierzchniowych na terenie gminy są spływy powierzchniowe oraz ścieki socjalno-przemysłowe, często zrzucane bezpośrednio do potoków bez oczyszczenia. Niski stopień kanalizacji oraz przestarzałe i nieszczelne zbiorniki szambowe zwiększają możliwości przedostania się zanieczyszczeń do wód powierzchniowych. W ostatnich latach widoczna jest jednak stopniowa poprawa stanu czystości rzek. Zmniejszają się przekroczenia wskaźników zawiesiny, zanieczyszczeń bakteriologicznych, stężenia fosforu. Poprawia się również stan sanitarny rzek i potoków. Jednak nadal głównym czynnikiem powodującym niską klasyfikację rzek są zanieczyszczenia bakteriologiczne (przekroczenie wskaźnika miana Coli). W gminie Porąbka z infrastruktury kanalizacyjnej korzysta 23,3% ogółu ludności, a 85,4% z infrastruktury wodociągowej. Pomiary prowadzone w latach 2013 – 2015 dla JCWP Kaskada Soły (Soła od zb. Tresna do zb. Czaniec) na Zbiorniku Czaniec, na wysokości ujęcia GPW wskazują, że woda nie spełnia kryteriów zarówno fizykochemicznych jak i bakteriologicznych. Przekroczenia dotyczyły w 2014 rok fenoli lotnych, bakterii grupy Coli, a w 2015 roku manganu.

Cele środowiskowe dla jednolitych części wód ustalone zostały w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” (Dz. U. 2022.300). Opracowanie planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wynika z ustaleń Ramowej Dyrektywy Wodnej. Plany są narzędziem polityki wodnej w Polsce i stanowią podstawę do podejmowania decyzji mających wpływ na stan zasobów wodnych oraz określają zasady gospodarowania wodami w trakcie 6-letniego cyklu planistycznego. Cele środowiskowe dla jednolitych części wód zostały oparte głównie na wartościach granicznych poszczególnych wskaźników fizykochemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych określających stan ekologiczny wód powierzchniowych oraz wskaźników chemicznych świadczących o stanie chemicznym wody, odpowiadających warunkom osiągnięcia przez te wody dobrego stanu, z uwzględnieniem kategorii wód. Dla jednolitych części wód, będących obecnie w bardzo dobrym stanie/potencjale ekologicznym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu/potencjału. Ponadto, ustalając cele uwzględniano także różnicę pomiędzy naturalnymi, a silnie zmienionymi oraz sztucznymi częściami wód. Dla naturalnych części wód celem będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – co najmniej dobrego potencjału ekologicznego.

Ponadto, w obydwu przypadkach, w celu osiągnięcia dobrego stanu/potencjału konieczne będzie dodatkowo utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.

Na terenie gminy zlokalizowano ujęcia wód powierzchniowych:

1. ujęcia wody Soła II i Soła III w Kobiernicach ze strefą ochronną obejmującą teren ochrony bezpośredniej oraz teren ochrony pośredniej ustanowioną rozporządzeniem nr 4/2008 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 18 sierpnia 2008 r., zmienionym rozporządzeniem nr 1/2009 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 20 kwietnia 2009 r. Teren ochrony bezpośredniej dla ujęć Soła II i Soła III/1 ma powierzchnię 64,5 ha i obejmuje zespół studni, stawów, przepompowni i stacji wodociągowej. Teren ochrony bezpośredniej dla ujęcia Soła III/2 ma powierzchnię 17 ha i ograniczony jest: od wschodu – lewobrzeżnym obwałowaniem rzeki Soły, od południa – drogą krajową DK52 (Kraków-Bielsko-Biała), a od zachodu i północy – korytem rzeki Młynówki. Teren ochrony pośredniej dla ujęć Soła II i Soła III/1 ograniczają kolejno: od zachodu – zbocze wzniesienia, od wschodu – prawobrzeżne obwałowanie rzeki Soły, od południa – strefa ujęć Soła II i Soła III/1, granica biegnąca w odległości 300 m od skrajnych studni ujęcia.
2. ujęcie wody powierzchniowej z rzeki Soły w Porąbce ze strefą ochronną obejmującą teren ochrony bezpośredniej oraz teren ochrony pośredniej, ustanowioną rozporządzeniem nr 1/2014 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 15 stycznia 2014 r. na potrzeby Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach. Teren ochrony bezpośredniej ma łączną powierzchnię 13,06 ha i obejmuje część tafli wody zbiornika Czaniec oraz część brzegu w otoczeniu ujęcia, a także teren z budynkiem, w którym zlokalizowana jest studnia usytuowanym po zachodniej stronie drogi DW948 i teren stacji uzdatniania wody „Czaniec” w Kobiernicach. Teren ochrony pośredniej ma łączną powierzchnię ok. 2800 ha i obejmuje: zbiornik Czaniec od zapory w km 28+800 biegu rzeki Soły, koryto rzeki Soły od cofki zbiornika Czaniec do zapory Porąbka km 32+300, oraz zlewnie potoków Mała Puszca i Wielka Puszca.

4.6. Wody podziemne

Pod względem hydrologicznym, Gmina Porąbka należy do regionu karpackiego, podregionu zewnątrzkarpackiego. Na jej obszarze znajdują się części dwóch Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP):

- północna część GZWP nr 446 „Dolina rzeki Soła”, którego powierzchnia wynosi 116 km² (w tym 17,6 km² w granicach gminy). Jest to zbiornik porowy, w którym średnia głębokość ujęć wody wynosi 8 m;
- GZWP nr 447 „Zbiornik Warstw Godula (Beskid Mały)”, którego powierzchnia wynosi 256 km², z czego 24,6 km² znajduje się w południowej części gminy. Jest to zbiornik szczelinowo-porowy, w którym średnia głębokość ujęć wody wynosi 60 m

Na terenie gminy zlokalizowano ujęcie wód podziemnych z utworów kredowych ze źródła „Marcinki” w Bujakowie (zlewnia górnej Wisły) ze strefą ochronną obejmującą teren ochrony bezpośredniej, w użytkowaniu AQUA S.A. Strefa zlokalizowana jest na działkach o nr: 1644/2, 1646/2., 1646/4, 2896/1 i na części działki nr 2896/3. Na terenach ochrony bezpośredniej ujęcia wody obowiązują zakazy zgodnie z Rozporządzeniem Nr 4/2008 Dyrektora RZGW w Krakowie z dnia 18 sierpnia 2008 r.

Wody gruntowe w osi doliny Soły występują w osadach rzecznych na kilkumetrowej głębokości. Pochodzą one z infiltracji wód opadowych w powiązaniu z wodami płynącymi w korycie rzeczonym.

Tab. 2. Dane inwentaryzacyjne JCWPd 158 (źródło: Państwowa Służba Hydrologiczna).

Powierzchnia:	1 482,8 km ²
Region:	Górnej Wisły w pasie Północnego Podkarpacia, Górnej Wisły w pasie Zewnętrznych Karpat Zachodnich
Województwo:	małopolskie, śląskie
Powiaty:	chrzanowski, oświęcimski, wadowicki, suski, bielski, cieszyński, żywiecki, m. Bielsko-Biała
Region hydrogeologiczny wg Atlasu hydrogeologicznego Polski 1995 r.:	XIII - przedkarpacki, XIV - karpacki
Głębokość występowania wód słodkich:	0-50 m (na podstawie rozpoznania regionalnego)
Dorzecze:	Wisły
Region wodny:	Górnej Wisły RZGW Kraków

Symbol całej JCWPd uwzględniający wszystkie profile: Q, (Ng), Pg-Cr, Cr, C3

Opis symbolu jednostki: poziom wodonośny w czwartorzędzie występuje na całym obszarze. Poziom wodonośny w neogenie występuje w przewarstwieniach piasków pylastych. Górnokarboński poziom wodonośny wykształcony w postaci kilku warstw piaskowcowych i żwirowcowych.

Q - wody porowe w utworach piaszczystych i żwirowych Ng - wody porowe w utworach piaszczystych

C3 – szczelinowo-porowe w utworach piaskowcowych

Symbol całej JCWPd uwzględniający wszystkie profile: (Q) – (Pg – Cr)(2), Cr

Opis symbolu: W piętrze czwartorzędowym występuje jeden poziom wodonośny związany z utworami akumulacji rzecznej. Poziom wodonośny w neogenie występuje w przewarstwieniach piasków pylastych. Lokalnie poziom czwartorzędowy może występować w łączności hydraulicznej z poziomem w utworach fliszowych. Piętro wodonośne paleogeńskie i kredowe (fliszowe) zbudowane jest z utworów piaskowcowo – łupkowych. W strefie aktywnej wymiany wód zwykłych (do głębokości około 80 m p.p.t.) może występować kilka poziomów wodonośnych. Poziomy wodonośny występuje w utworach paleogenu i kredy oraz paleogeńsko-kredowych – nierozdzielnych. Górnokarboński poziom wodonośny wykształcony w postaci kilku warstw piaskowcowych i żwirowcowych.

Q – wody porowe w utworach akumulacji rzecznej (piaski, żwiry, otoczaki) Ng - wody porowe w utworach piaszczystych

Pg – Cr – wody szczelinowo - porowe w utworach piaskowcowo – łupkowych (fliszowych), strefa aktywnej wymiany do głębokości około 80 m p.p.t.

C3 – szczelinowo-porowe w utworach piaskowcowych

Cecha szczególna JCWPd (ilościowa, chemiczna):

Q - ilościowo – stan dobry, jakościowo - stan zadowalający, Ng – ilościowo stan słaby, jakościowo – stan zadowalający,

Pg – Cr - ilościowo – stan słaby, jakościowo - stan bardzo dobry, C3 – ilościowo stan dobry, jakościowo – stan słaby.

GZWP występujące w obrębie JCWPd: 348 (Cr), 445 (Pg), 446 (Q), 447 (Cr).

W obszarze objętym planem zlokalizowane są:

- Lokalny Zbiornik Wód Podziemnych Dolina rzeki Soła - dawny GZWP nr 446 Dolina rzeki Soła;
- obszar ochronny Lokalnego Zbiornika Wód Podziemnych Dolina rzeki Soła - dawny GZWP nr 446 Dolina rzeki Soła.

4.7. Warunki florystyczno-faunistyczne

Na obszarze gminy Porąbka spotkać można następujące zespoły roślinne:

- Dolneregłowy las bukowo-świerkowy z domieszką jodły – występuje na stokach górskich Beskidu Małego. Dawniej przeważały tutaj jodła i buk. Od XIX w. na miejsce lasów mieszanych wprowadzano szybko rosnące monokultury świerkowe. Obecna struktura drzewostanów to około 55% świerka, 30% buka, 10% jodły, 2% sosny, 1% modrzewia. Najciekawsze partie drzewostanów objęto ochroną rezerwatową.
- Jaworzyna górską z miesięcznicą trwałą – występuje na obszarze Parku Krajobrazowego Beskidu Małego. Dominują tu jawor oraz jesion wyniosły z domieszką buka zwyczajnego oraz sporadycznie świerka pospolitego i wiązu górskiego. W warstwie krzewów dominuje bez czarny. W warstwie runa – miesięcznica trwała. W warstwie mszystej – płaszczec ząbkowany i żurawiec fałdowany.
- Grąd subkontynentalny – występuje na niżej położonych terenach rezerwatu „Zasolnica”. Przeważają tu przede wszystkim grab, dąb szypułkowy, lipa drobnolistna z domieszką klonu zwyczajnego. Warstwę krzewów tworzą podrost drzew, głóg jednoszyjkowy, leszczyna, trzmielina zwyczajna, kalina koralowa, dereń świda. W runie dominują: bluszcz pospolity i turzyca orzęsiona. W warstwie mszystej dominuje merzyk groblowy.
- Żyzna buczyna karpacka – główny zespół roślinny rezerwatu „Zasolnica” z bukiem zwyczajnym z domieszką jodły i sporadycznie świerka. W warstwie krzewiastej wyłącznie podrost drzew. Warstwę runa tworzą głównie żywiec gruczołowaty, marzanka wonna i szczawik zajęczy.
- Kwaśna buczyna niżowa – występuje miejscowo w rezerwacie „Zasolnica”. Dominuje tutaj buk zwyczajny z domieszką świerka. W runie dominują trzcinnik leśny i borówka czarna. W warstwie mszystej występują płonnik strojny, knotnik zwisty i płaszczec.

- Nadrzeczna olszyna górską – występuje miejscami na brzegach rzeki Soły oraz potoków Domaczka, Wielka Puszcza, Młynówka, Bujakówka i Węgierka, jak również w miejscach wysięgu wód. W drzewostanie dominują olsza szara i olsza czarna. W warstwie runa przeważają knieź błotna, kukułka Fusha, gwiazdnica gajowa i rzeżucha łąkowa.
- Zadrzewienia śródpolne - tworzą mozaikę z wyspami roślinności leśnej. Stanowią swoisty ekoton (strefę przejściową) pomiędzy ekosystemem lasu i ekosystemami nieleśnymi. Tworzą je głównie tarnina i głóg.
- Nadrzeczne zarośla wierzbowe – miejscami porastają brzegi rzek i wilgotne rowy przydrożne. Łąki świeże i pastwiska – występują w okolicach zabudowy zagrodowej. Wyróżniają się znacznym bogactwem gatunkowym.
- Łąki wilgotne – porastają obie strony rzeki Soły i okolice pozostałych cieków.
- Ziołorośla nadrzeczne – porastają obrzeża cieków wodnych, tworząc tzw. łopuszyny, stanowiące naturalną biologiczną obudowę cieków. Pełnią rolę korytarzy ekologicznych, zapewniających możliwość migracji wielu gatunkom roślin i zwierząt.
- Zbiorowiska zaroślowe – występują na zboczach dolin większych cieków, na obrzeżach pól – tworzą mozaikę z wyspami roślinności leśnej i zadrzewieniami śródpolnymi.
- Zbiorowiska miejsc wydeptywanych i ruderalnych - występują w pobliżu zabudowań oraz wzdłuż dróg i często uczęszczanych szlaków.
- Chwasty pól uprawnych - występują na polach uprawnych na całym obszarze gminy.

Obszar Gminy Porąbka jest znacznie zróżnicowany siedliskowo, przejawia się także w występowaniu licznych gatunków fauny o odmiennej przynależności systematycznej oraz różnych wymaganiach siedliskowych. Na terenach leśnych, rolnych, wśród zadrzewień nadrzecznych i na obrzeżach ekstensywnej zabudowy mieszkaniowej bytuje zwierzyzna leśna i leśno-łąkowa. Wśród niej: sarna, lis rudy, zając szarak, nornik zwyczajny, jeż, wiewiórka. Na mniejszych w stosunku do wyżej wymienionych gatunków obszarach spotkać można jelenia szlachetnego, dziką, borsuk, kunę leśną, orzesznicę, mroczka poszłocistego, mroczka późnego.

Wśród gatunków awifauny (ptactwa) na obszarze gminy bytują: czajka, skowronek polny, rudzik, mysikrólik, makolągwa, myszołów, świstunka leśna, kos, trznadel, sikora, dzięcioł duży i dzięcioł czarny. Rzadziej spotykane są: kuropatwa, bażant, wilga, jastrząb, krogulec, puszczyk, pliszka żółta, kobuz, cyraneczka, krzyżówka.

Przedstawicielami gadów i płazów są jaszczurka zwinka, padalec zwyczajny, zaskroniec zwyczajny, żmija zygzakowata, salamandra plamista (*Salamandra salamandra*), traszka zwyczajna, żaba trawna, żaba wodna, ropucha szara.

Wśród bezkręgowców spotkać można: chrząszcze, konika polnego, rusałkę admirała, rusałkę osetnika, oczenicę i ślimaka zaroślowego.

Obszar gminy Porąbka, podobnie jak większość w regionie, został na przestrzeni lat w znacznym stopniu przekształcony antropogenicznie. Przejawem tego było m. in. wycinanie lasów, w miejsce których wprowadzano uprawy rolne oraz osadnictwo. Mimo to jednak różnorodność gatunkowa jest dość dobrze zachowana. Większe zwarte skupiska roślinności, a także specyficzne siedliska (np. w okolicach cieków wodnych) są podstawą dla utrzymania bioróżnorodności. Stanowią one zarówno walor przyrodniczy, jak i krajobrazowy.

4.8. Ochrona przyrody i krajobrazu

Na obszarze gminy Porąbka znajdują następujące formy ochrony przyrody:

- Park Krajobrazowy Beskidu Małego,
- Rezerwat przyrody „Zasolnica” (na terenie Parku) w sołectwie Porąbka,
- Specjalny Obszar Ochrony PLH240023 „Beskid Mały”,
- 3 pomniki przyrody (pojedyncze drzewa) w sołectwie Bujaków i Porąbka.

1. Park Krajobrazowy Beskidu Małego - park obejmuje 254,76 km², z czego na terenie gminy – ok. 34,15 km². Jego otulina zajmuje 227, 58 km² poza granicami gminy. Utworzony został 16 czerwca 1998 r. Obszar położony w paśmie Magurki Wilkowieckiej i grupie Łamanej Skały (929 m n.p.m.). Na omawianym terenie znajduje się kilkadziesiąt skałek, jaskiń i schronisk podskalnych. Do najcenniejszych należą Jaskinie Czarne Działy (w tym jaskinia Czarne Działy III o dł. 115 m) i Jaskinia Komonieckiego, która jest największą erozyjno-wietrzeniową w polskich Karpatach Fliszowych. Powierzchniowo dominują tu zbiorowiska leśne, łąkowe są rzadsze, a sporadycznie występują zbiorowiska torfowiskowe, ziołoroślowe i naskalne. Na terenie parku obowiązują:

- ochrona dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego,
- ochrona środowiska i krajobrazu przed zakłóceniami stosunków wodnych, degradacją gleb i szaty roślinnej, zanieczyszczeniami powietrza i zakłóceniami harmonii w krajobrazie,

- czynna ochrona środowiska poprzez likwidację lub ograniczenie na terenie Parku działalności gospodarczej szkodliwej dla środowiska, prawidłową politykę przestrzenną, utrzymanie, odnawianie i wzbogacanie zasobów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych.

2. Rezerwat „Zasolnica” - rezerwat obejmuje 1655 ha i w całości położony jest na terenie Parku Krajobrazowego Beskidu Małego. Uznany został w dniu 10.03.1973 r., Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 23 stycznia 1973 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody. Utrzymany Obwieszczeniem Wojewody Śląskiego z dnia 2 stycznia 2002 r. w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody. Nie wyznaczono dla rezerwatu otuliny. Obowiązuje natomiast zadanie ochronne – zachowanie fragmentu rosnącego na stromym stoku Zasolnicy starodrzewu buczyny karpackiej, ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych.

3. Specjalny Obszar Ochrony PLH240023 „Beskid Mały” - obszar liczy 71,86 km² (z czego na terenie gminy – ok. 9,62 km²) – i w ok. 95,6% pokrywa się z obszarem Parku Krajobrazowego Beskidu Małego. Zatwierdzony w marcu 2009 roku. Stanowi największy i najlepiej wykształcony kompleks kwaśnych buczyn górskich *Luzulo luzuloidis*-Fagetum w Karpatach. Występowanie na krańcach zasięgu geograficznego zespołów świerczyny górnoreglowej *Plagiothecio-Piceetum* (w piętrze regla dolnego - unikatowy fenomen synchorologiczny w Karpatach), jaworzyny miesięcznicowej *Lunario-Aceretum*, świerczyny na torfie *Bazzanio-Piceetum*. Stwierdzono tu łącznie obecność 15 siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Ponadto, jest to miejsce występowania 2 gatunków mchów z załącznika II tej Dyrektywy. Stanowisko jednego z nich - bardzo rzadkiego mchu *Buxbaumia viridis* – wymaga potwierdzenia. Dla obszaru nie ustanowiono planu zadań ochrony ani planu ochrony. Nadzór nad nim sprawuje Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach.

4. Pomniki przyrody:

- dagleza zielona przy ul. Mała Puszcza 21 (nazwy nie nadano) - pomnik ustanowiony w dniu 25.02.2009 r. uchwałą nr XXV/170/08 Rady Gminy Porąbka z dnia 29 grudnia 2008 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody, opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego nr 22 poz. 583 w dniu 10.02.2009 r.,
- dąb o obwodzie 356 cm (nazwy nie nadano) - pomnik ustanowiony w dniu 24.08.2012 r. uchwałą nr XVII/161/2012 Rady Gminy Porąbka z dnia 11 czerwca 2012 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody, opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z 2012 r., poz. 3360 w dniu 09.08.2012 r.,
- wiąz górski - (*Ulmus glabra*) o obwodzie pnia 505 cm, zlokalizowany na działce nr 2952 obręb Bujaków, ustanowiony uchwałą NR IX/90/2019 Rady Gminy Porąbka z dnia 29 sierpnia 2019 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dzi. Urz. Województwa Śląskiego z 4 września 2019 r., Poz. 5999).

Nadzór nad pomnikami sprawuje Wójt Gminy Porąbka.

5. Korytarze ekologiczne:

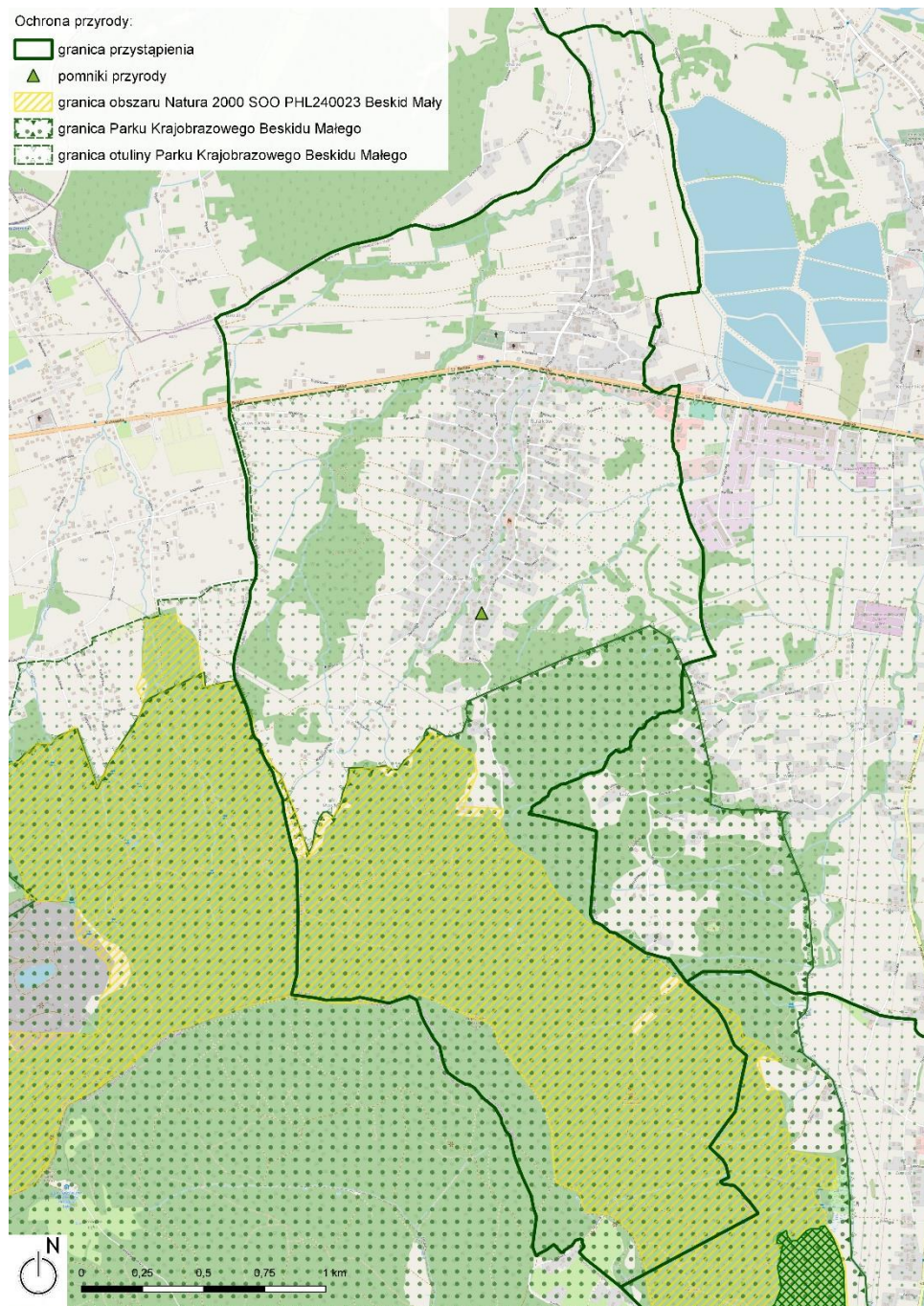
- lokalny korytarz ichtiologiczny (Kobiernice, Czaniec, Porąbka)
- obszar rdzeniowy ichtiologiczny Soła (Kobiernice, Porąbka)
- lokalny korytarz migracji nietoperzy (Kobiernice, Bujaków, Porąbka)
- łącznik lokalnych korytarzy migracji nietoperzy (Kobiernice)
- korytarz programu udrażniania rzeki Soły (Kobiernice, Porąbka)
- korytarz spójności obszarów chronionych Soła (Kobiernice, Czaniec, Porąbka)
- korytarz węzłowy ssaków drapieżnych Beskid Mały (Czaniec, Porąbka)
- korytarz węzłowy newralgiczny ssaków drapieżnych Beskid Mały (Porąbka)
- korytarz węzłowy ssaków kopytnych Beskid Mały (Bujaków, Kobiernice, Czaniec, Porąbka)
- korytarz węzłowy newralgiczny ssaków kopytnych Beskid Mały (Porąbka)
- korytarz ornitologiczny lasy Beskidu Śląskiego i Żywieckiego (Bujaków, Kobiernice, Czaniec, Porąbka)

Wymienione korytarze związane są z doliną rzeki Soły oraz z obszarami cennymi przyrodniczo i chronionymi wymienionymi w pkt 1 - 3. Stanowią część Korytarza Południowego, odcinek korytarza paneuropejskiego, biegnącego od Bieszczadów poprzez Góry Słonne, Pogórze Przemyskie, Pogórze Dynowskie, parki krajobrazowe: Czarnorzecko-Strzyżowski, Pasma Brzanki, Ciężkowicko-Rożnowski i Wiśnicko-Lipnicki, następnie przechodzącego przez Beskid Wyspowy, Gorce, Beskid Makowski, Beskid Żywiecki, Beskid Śląski, Pogórze Śląskie, lasami wokół zbiornika Goczałkowickiego, Lasy Pszczyńsko-Kobiórskie, aż do Lasów Rudzkich. Korytarz Południowy jest jednym z siedmiu głównych korytarzy w Polsce, stanowi odcinek korytarza o randze paneuropejskiej, którego rolą jest zapewnienie łączności ekologicznej w skali kraju oraz kontynentu.

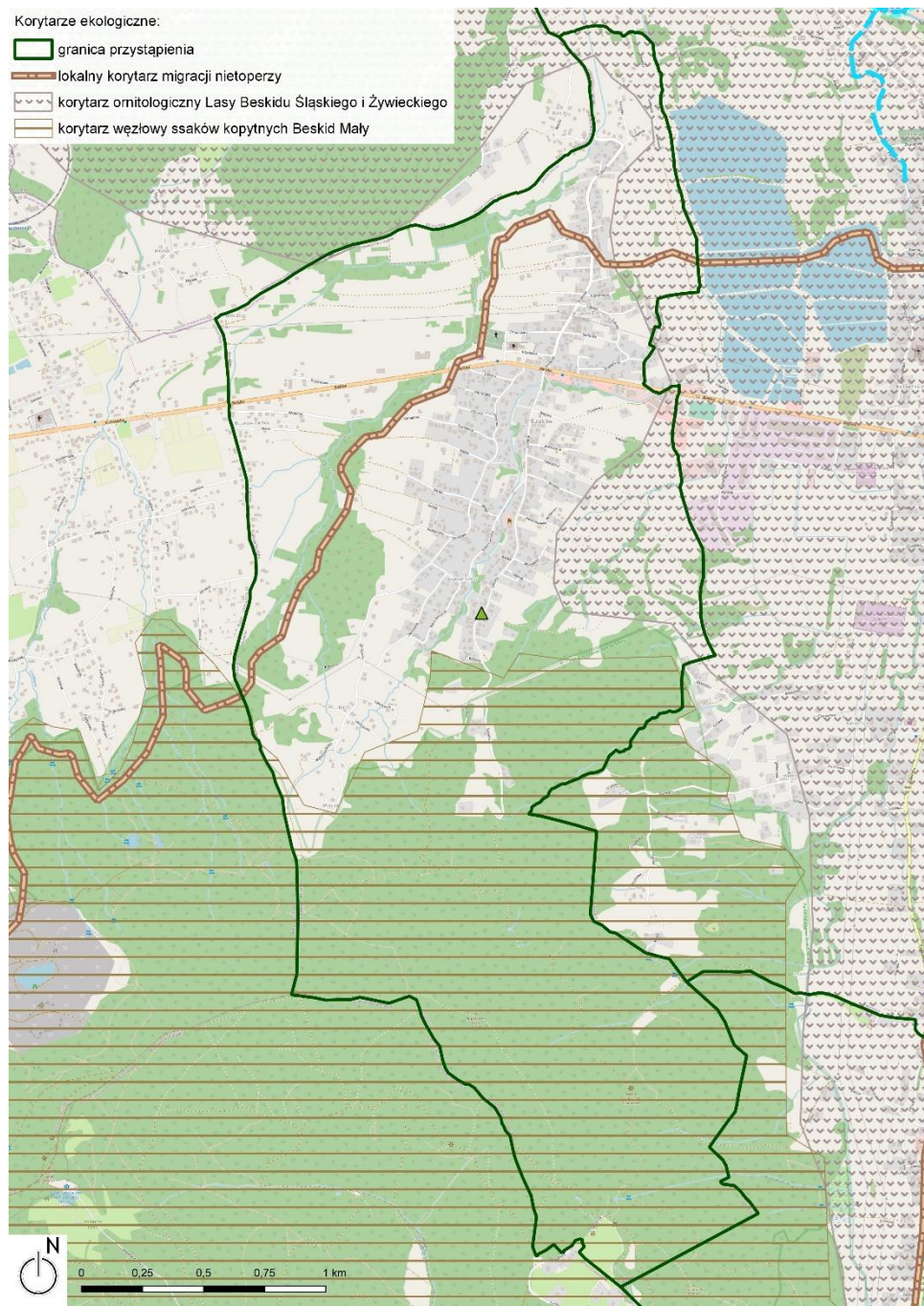
Zasięg chronionych zasobów przyrody oraz korytarzy ekologicznych został przedstawiony na rysunkach schematycznych.

Część obszaru opracowania obejmuje otulina Parku Krajobrazowego Beskidu Małego.

Rys 2. Schemat - Formy ochrony przyrody w zasięgu obszaru sołectwa Bujaków

Rys 3. Schemat - Korytarze ekologiczne w zasięgu obszaru Sołectwa Bujaków

4.9. Ochrona zabytków i walorów kulturowych

Na terenie gminy Porąbka znajduje się wiele cennych zabytków. Ochrona obiektów i obszarów obejmuje: wpis do rejestru zabytków oraz umieszczenie w gminnej ewidencji zabytków (objęcie ochroną prawem miejscowym). Zabytki w gminie to obiekty i obszary sakralne i świeckie, obiekty małej architektury, stanowiska archeologiczne oraz związane z nimi strefy ochrony.

W obszarze sołectwa Bujaków w planie miejscowym ochrona dziedzictwa kulturowego i zabytków obejmuje:

- obiekt świecki: dom konstrukcji murowanej, ul. Stawowa nr 2, 43-356 Bujaków, 1924r. (data budowy w szczycie nad oknem), nr GEZ: 13B-SW,
- stanowisko archeologiczne: Nr 1, 106-49-21, ślad osadnictwa, epoka kamienia/okres nowożytny, nr GEZ: 1B-A.

5. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

5.1. Rośliny i zwierzęta oraz obszary cenne przyrodniczo a nie objęte ochroną

Rośliny i zwierzęta podlegają ochronie na mocy ustawy o ochronie przyrody oraz ustawy Prawo ochrony środowiska. Ochrona przyrody obejmuje również ochronę gatunkową, czyli ochronę okazów gatunków oraz siedlisk i ostoi roślin, zwierząt i grzybów. Ochronie, polegającej na zapobieganiu niszczeniu i dewastacji, podlegają także tereny zieleni urządzonej, drzewa i krzewy oraz ich zbiorowiska niebędące lasem. Ustawa o ochronie przyrody nakazuje zwrócić szczególną uwagę na roboty ziemne oraz inne roboty związane z wykorzystaniem sprzętu mechanicznego lub urządzeń technicznych, prowadzone w pobliżu drzew lub krzewów albo ich zespołów. Prace te mogą być wykonywane wyłącznie w sposób nie szkodzący drzewom lub krzewom.

5.2. Grunty rolne i leśne

Grunty rolne i leśne podlegają ochronie z mocy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Część gruntów użytkowanych w chwili obecnej w ramach gospodarki rolnej (użytki rolne) została wskazana w ocenianym projekcie planu do przekształcenia na tereny zabudowy – poszerzenia istniejącej zabudowy mieszkaniowej oraz tereny usługowe, co nieznacznie przyczyni się do zmiany struktury użytkowania tych terenów.

Dla gruntów rolnych, na których została przewidziana zmiana zagospodarowania opracowano wnioski oraz uzyskano decyzję o zmianie przeznaczenia na cele nierolnicze.

W projekcie planu niewielkie fragmenty gruntów rolnych zostały wskazane do przekształcenia – dotyczy to głównie regulacji szerokości dróg oraz terenów, które stanowią uzupełnienie istniejącej zabudowy.

5.3. Obszary zagrożone powodzią

Na obszarze objętym planem występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią wskazano w obszarze planu na podstawie map zagrożenia powodziowego i map zarządzania ryzykiem powodziowym w zlewni rzeki Soły oraz potoku Węgierka (stan na 22. 10.2018 r.), obejmujące:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q10%), wyznaczone na mapach zagrożenia powodziowego,
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1%), wyznaczone na mapach zagrożenia powodziowego,
- obszary, między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału przeciwpowodziowego, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224 ustawy Prawo wodne, stanowiące działki ewidencyjne.

Poza wskazanymi obszarami:

- we wszystkich dolinach cieków - mogą występować lokalne podtopienia spowodowane intensywnymi opadami deszczu lub wiosennymi roztopami,
- w dolinie Soły – mogą występować podtopienia od wód gruntowych (wysokiego poziomu wód gruntowych w dolinie rzeki) związane z intensywnymi opadami deszczu lub wiosennymi roztopami.

W planie wskazano następujące ograniczenia wynikające z przepisami Prawa wodnego, w szczególności Rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej oraz Ministra Inwestycji i Rozwoju z dnia 24 stycznia 2019 r. *w sprawie zakresu wymagań oraz warunków dla planowanej zabudowy oraz planowanego zagospodarowania terenów położonych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią oraz sposobu ich ustalania*:

- a) nakaz zabezpieczenia obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej (sieci, urządzeń i instalacji) przed uszkodzeniami w czasie powodzi;
- b) nakaz zastosowania odpowiednich technologii i materiałów w celu zminimalizowania strat powodziowych;
- c) zakaz gromadzenia nawozów naturalnych i sztucznych oraz środków chemicznych;
- d) zakaz rolniczego wykorzystania ścieków;
- e) nieprzekraczalne linie zabudowy zgodnie z rysunkiem planu;
- f) dla istniejącej zabudowy zakaz rozbudowy oraz dopuszczenie robót budowlanych polegających na remoncie obiektów budowlanych zgodnie z ustaleniami zawartymi w Rozdziale 3 uchwały;
- g) dla nowej zabudowy:
 - zakaz realizacji budynków inwentarskich związanych z hodowlą zwierząt;
 - zakaz podpiwniczania budynków;
 - nakaz realizacji poziomu pierwszej kondygnacji nadziemnej powyżej rzędnej poziomu wód powodziowych o prawdopodobieństwie przewyższenia wynoszącym 1%, przyjętej na podstawie aktualnych map zagrożenia powodzią.

5.4. Osuwiska i obszary zagrożone ruchami masowymi

Granica opracowania nie znalazła się w zasięgu obszarów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych.

5.5. Klimat akustyczny

Klimat akustyczny podlega ochronie na mocy Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. 2014, poz. 112).

Na podstawie ww. przepisów dla przewidywanej w planie zabudowy obowiązują standardy akustyczne. W zakresie ochrony przed hałasem ochronie podlegają tereny, nieruchomości i działki, dla których obowiązują dopuszczalne poziomy hałasu określone na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, do których należą tereny oznaczone symbolami: MN, MN-U, UZ, UE, RZM, ZP

Realizacja ustaleń planu może generować ruch samochodowy, co będzie związane z emisją hałasu i pogorszeniem standardu klimatu akustycznego wzdłuż ulic dojazdowych, jednak dopuszczalne poziomy hałasu nie powinny zostać przekroczone i nie będą stanowić uciążliwości dla mieszkańców Bujakowa oraz obszarów sąsiednich, położonych poza granicami opracowania. W obszarze opracowania głównym źródłem hałasu komunikacyjnego jest droga krajowa nr 52.

Ustalenia projektowanego planu nie wprowadzają nowych przeznaczeń mogących stanowić uciążliwość akustyczną dla otaczających terenów otwartych, w tym obszarów chronionych przepisami ustawy o ochronie przyrody. W ustaleniach planu zakazuje się zagospodarowania i użytkowania terenów w sposób stwarzający ponadnormatywne uciążliwości dla sąsiednich nieruchomości w zakresie emisji zanieczyszczeń powietrza, wytwarzania hałasu i wibracji, emisji pola elektromagnetycznego, w tym lokalizacji i eksploatacji instalacji i urządzeń powodujących ponadnormatywną emisję substancji i energii.

5.6. Promieniowanie niejonizujące

Wśród zidentyfikowanych, szkodliwych dla środowiska, rodzajów promieniowania powodowanego przez działalność człowieka, wyróżnia się promieniowanie niejonizujące, pojawiające się wokół linii energetycznych wysokiego napięcia, radiostacji, pracujących silników elektrycznych oraz instalacji przemysłowych, urządzeń łączności, domowego sprzętu elektrycznego, elektronicznego itp.

Źródła niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego oddziałujące na środowisko mogą mieć charakter liniowy lub punktowy. Elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące występuje w zakresie częstotliwości 1 Hz do 10¹⁶ Hz. Z punktu widzenia ochrony środowiska istotne znaczenie mają źródła liniowe - linie elektroenergetyczne o napięciu znamionowym wynoszącym 110 kV lub wyższym oraz źródła punktowe - urządzenia emitujące elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące w zakresie częstotliwości 0,1-300,000 MHz, do których należą:

- stacje transformatorowe o napięciu znamionowym powyżej 110 kV,
- urządzenia radionadawcze i telewizyjne (np. stacje bazowe telefonii komórkowej).

Intensywny rozwój źródeł pól elektromagnetycznych powoduje zarówno ogólny wzrost poziomu tła promieniowania elektromagnetycznego w środowisku, jak też powiększanie się liczby i powierzchni obszarów o podwyższonym poziomie natężenia promieniowania. Dotychczasowy wzrost poziomu tła elektromagnetycznego nie zwiększył istotnie zagrożenia środowiska i ludności. W dalszym ciągu poziom promieniowania w tle pozostaje wielokrotnie niższy od natężeń, przy których możliwe jest jakiegokolwiek szkodliwe oddziaływanie na organizm ludzki.

Zagadnienia ochrony ludzi i środowiska przed niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym są uregulowane przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, prawa budowlanego, prawa ochrony środowiska, zagospodarowania przestrzennego i przepisami sanitarnymi. W obowiązującym prawie polskim natężenie pola elektrycznego o wartości poniżej 1 kV/m uważane jest za całkowicie bezpieczne, nawet przy długotrwałym w nim przebywaniu. Natomiast w polu o wartości powyżej 10 kV/m – strefa ochronna pierwszego stopnia – przebywanie ludzi jest zabronione. W strefie ochronnej drugiego stopnia – pole o natężeniu 1-10 kV/m – przebywanie ludności jest dozwolone, jednakże nie wolno

lokalizować budynków mieszkalnych, szkół, żłobków, przedszkoli, szpitali, itp. W Polsce nie istnieją przepisy ograniczające gospodarowanie oraz przebywanie ludności w obszarach, w których występuje pole magnetyczne.

W granicach opracowania planu przebiegają trasy przesyłowe najwyższych napięć oraz trasy linii elektroenergetycznych dystrybucyjnych, dla których obowiązują ograniczenia na podstawie przepisów odrębnych:

- linia napowietrzna WN 110 kV Komorowice-Soła (linia znajduje się na terenie sołectw Porąbka oraz Bujaków),
- linie napowietrzne i kablowe średniego napięcia (SN-15kV).

W przedstawionym do oceny planie zagospodarowania przestrzennego dostawa energii elektrycznej realizowana będzie w oparciu o istniejący układ sieci i urządzeń elektroenergetycznych. Przewiduje się również możliwość rozbudowy istniejącego systemu elektroenergetycznego na potrzeby nowej zabudowy.

W obszarze gminy Porąbka zidentyfikowano stację bazową telefonii komórkowych mogącą emitować promieniowanie elektromagnetyczne, zlokalizowaną przy ul. Zbożowej. Stacja obsługuje standardy GSM, LTE, 5G, IOT i UMTS.

5.7. Ryzyko wystąpienia poważnych awarii

W ustaleniach projektu planu zakazuje się wprowadzania przedsięwzięć stwarzających ryzyko wystąpienia poważnych awarii.

Zgodnie z informacją Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach w obszarze planu nie znajdują się istniejące zakłady stwarzające zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zagrożenie wystąpienia poważnych awarii.

6. Przewidywane oddziaływania ustaleń projektu planu w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

Projekt planu oraz prognoza oddziaływania na środowisko ustalają zasady i wskazują sposoby zagospodarowania, których realizacja jest pożądana ze względu na możliwość niwelowania (neutralizowania) negatywnych skutków działań. Ustalenia mające na celu minimalizację negatywnego wpływu na środowisko, jakie wprowadzono w projekcie planu, zostały szczegółowo omówione w pkt 10 niniejszej prognozy.

Oceniany projekt planu w dużej mierze utrzymuje dotychczasowe przeznaczenie terenów wskazane w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gminy Porąbka, a nowe tereny pod zabudowę zostały wskazane na podstawie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Porąbka. Plan przede wszystkim utrzymuje prawie w całości istniejące tereny biologicznie czynne: lasy, tereny zieleni i obszary rolne, miejscami wprowadzając także nowe tereny o przeznaczeniu zieleni. Jako zasadę przyjęto utrzymanie wszystkich terenów leśnych – oznaczonych w ewidencji gruntów jako Ls oraz terenów zieleni nieurządzonej w sąsiedztwie cieków wodnych i zbiorników wodnych. Jednocześnie część terenów dotychczas rolnych, a więc niezurbanizowanych, przeznaczona zostanie na tereny zabudowy o różnym charakterze. Zmiany w obrębie istniejącej zabudowy mają z reguły charakter porządkujący.

Każda zmiana zagospodarowania terenu związana jest z mniejszym bądź większym oddziaływaniem na środowisko, a stopień oddziaływania będzie uzależniony od intensywności i charakteru zainwestowania.

Aktualnie na obszarach już zainwestowanych oraz w ich sąsiedztwie występuje stałe oddziaływanie na środowisko związane między innymi z emisją zanieczyszczeń atmosferycznych (ze źródeł komunikacyjnych i tzw. „niska emisja”), hałasem (komunikacyjnym), powstawaniem odpadów i ścieków oraz dokonany, nieodwracalny przekształceniem powierzchni terenu. Na terenach już zagospodarowanych realizacja ustaleń projektu planu będzie więc związana głównie z utrzymaniem bądź pogłębieniem się oddziaływań już tu występujących.

Oddziaływanie trwałe będzie polegało przede wszystkim na przekształceniu powierzchni ziemi spowodowanym na przykład pracami niwelacyjnymi oraz zajęciem terenu przez obiekty kubaturowe czy powierzchnie uszczelnione, tam gdzie nie zostało to jeszcze dotychczas przeprowadzone, ale na terenach już do tego przeznaczonych zgodnie z obowiązującym dokumentem. Wprowadzanie pozaprzrodniczych form zagospodarowania będzie związane z zajęciem powierzchni biologicznie czynnych i usunięciem porastającej je roślinności. Realizacja ustaleń planu może być lokalnie związana z koniecznością wycinki zieleni wysokiej (drzew i krzewów). Wraz zajęciem terenów biologicznie czynnych przekształcone zostaną siedliska faunistyczne (ograniczona zostanie ich powierzchnia). Wraz zajęciem terenów biologicznie czynnych, potencjalnie zamieszkująca je fauna kręgowców zostanie z nich wyparta.

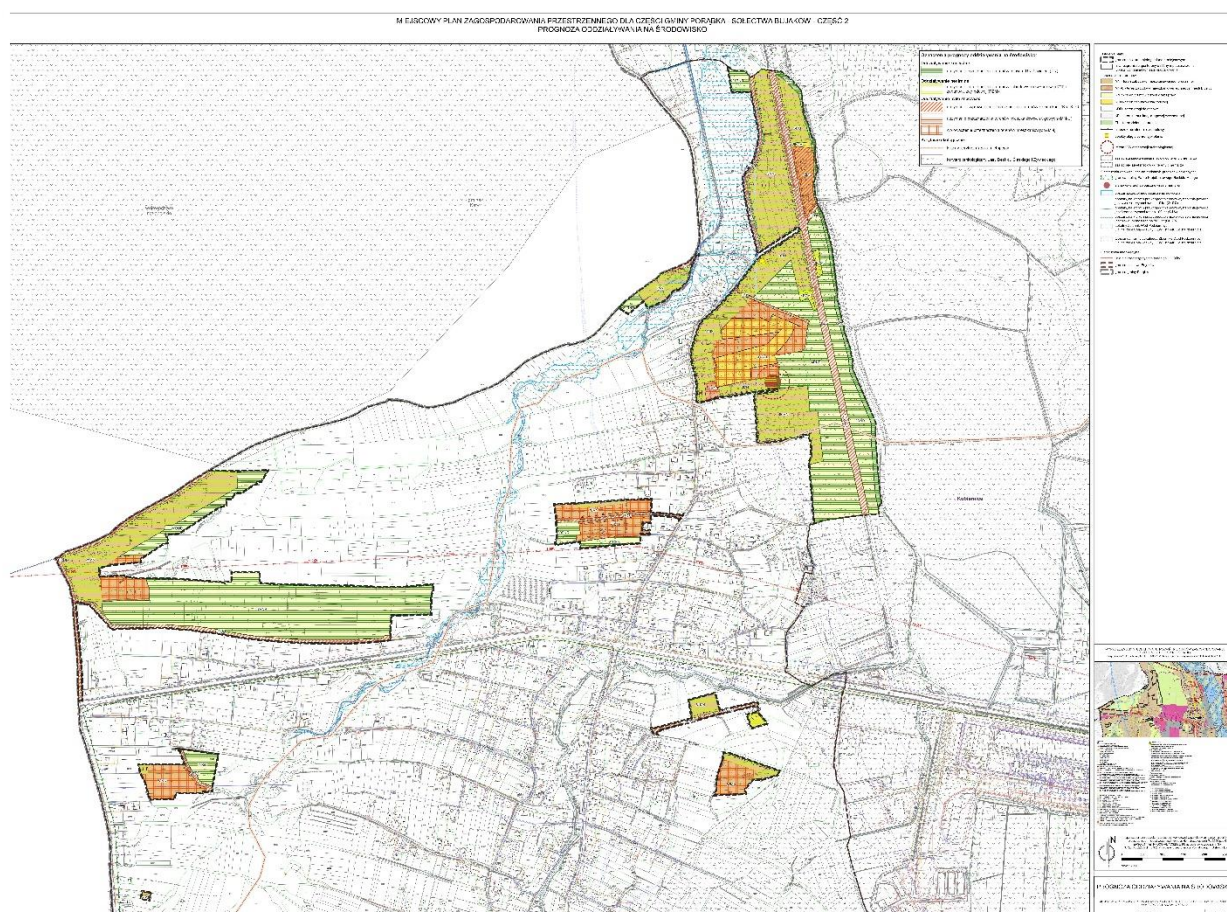
Dogęszczanie istniejącej zabudowy oraz realizacja obszarów zabudowy kosztem powierzchni biologicznie czynnych przyczyni się do lokalnych zmian uwarunkowań krajobrazowych i topoklimatycznych. Wzrost terenów zabudowy przyczyni się również do wzrostu emisji zanieczyszczeń atmosferycznych do powietrza (nasilenie tzw. „niskiej emisji”), które mogą stamtąd być wywiewane na tereny przyległe.

Aktualnie istniejące w granicach opracowania ciągi komunikacyjne oddziałują na tereny przyległe. Projekt planu nie przewiduje powstania nowych dróg – oddziaływanie będzie tylko od dróg istniejących. Wzrost długotrwałego oddziaływania akustycznego od tych emitatorów mógłby potencjalnie nastąpić z chwilą zwiększenia ich przepustowości.

Opisane wyżej oddziaływania związane z realizacją planu będą się w mniejszym lub większym stopniu kumulować w środowisku. Nakładanie się wpływów pochodzących z poszczególnych terenów spowoduje wzrost tego oddziaływania. Kumulacji podlegać będzie przede wszystkim hałas, a także emitowane zanieczyszczenia atmosferyczne. Kumulacja ta może mieć miejsce w granicach jednostek stanowiących źródło oddziaływań bądź na terenach przyległych. O efekcie kumulacji w skali lokalnej można mówić również w przypadku zajmowania powierzchni biologicznie czynnych. Nie przewiduje się jednak, aby potencjalna kumulacja miała znacząco negatywny wpływ na stan środowiska.

Opisane wyżej wpływy zarówno na etapie budowy jak i eksploatacji będą ograniczane zapisami planu, a także przepisami zawartymi w obowiązującym ustawodawstwie dotyczącymi między innymi dopuszczalnych poziomów hałasu i sposobu ograniczenia jego wpływu, a także gospodarki odpadami i gospodarki wodno-ściekowej.

Uwzględniając skalę i charakter ogólnych kierunków zagospodarowania przewidzianych w projekcie planu, można stwierdzić, iż realizacja ustaleń planu przy zachowaniu ograniczeń wpływu na środowisko wynikających z jego ustaleń oraz przepisów odrębnych nie spowoduje poważnych zagrożeń dla środowiska.

Rys 4. Prognoza oddziaływania na środowisko (rysunek bezskalowy)

6.1. Przewidywane oddziaływania ustaleń projektu planu oraz ocena ich istotności

Konsekwencją realizacji ustaleń projektu planu miejscowego będzie wprowadzanie dodatkowych ilości substancji i energii do środowiska, nieodwracalne przekształcanie powierzchni ziemi i zmiana stosunków wodnych. Aktualny stan zagospodarowania terenu opracowania oraz potencjalna wrażliwość poszczególnych komponentów środowiska, jak i całego ekosystemu na antropopresję, pozwala na przedstawienie spodziewanych skutków realizacji dopuszczonych projektem planu działań dla środowiska abiotycznego.

Skutki możliwych oddziaływań zagospodarowania terenu w obszarze opracowania będą zależały od stopnia realizacji ustaleń projektu planu oraz przepisów z zakresu ochrony środowiska, jak również od przestrzegania zasad zrównoważonego rozwoju, ładu przestrzennego, wrażliwości terenów sąsiadujących, a także od kumulacji oddziaływań. Mając na uwadze powyższe, sporządzono tabelę obrazującą wpływ ustaleń projektu planu na komponenty środowiska w zależności od:

- siły i kierunku oddziaływań:
 - (+)** korzystnie wpływające na środowisko,
 - (0)** neutralne wobec środowiska,
 - (-)** negatywne dla środowiska, w stopniu: **1** - mało znaczącym, **2** - umiarkowanym, **3** - znaczącym,
- czasu oddziaływania:
 - (K)** krótkoterminowe,
 - (Ś)** średnioterminowe,
 - (D)** długoterminowe,
- trwałości:
 - (N)** nieodwracalne,
 - (O)** odwracalne,
- sposobu oddziaływania:
 - (B)** bezpośrednie,
 - (P)** pośrednie,
 - (W)** wtórne.

Tabela 3. Ocena wpływu ustaleń projektu planu na komponenty środowiska

Ustalenia projektu planu	Wpływ na komponenty środowiska											opis oddziaływania (negatywnego, pozytywnego) /przewidywane skutki realizacji ustaleń planu
	Krajobraz	Powierzchnia ziemi	Zasoby naturalne	Wody	Powietrze i klimat	Rośliny	Zwierzęta	Obszary przyrodniczo cenne, w tym obszary Natura 2000	Różnorodność biologiczna	Zabytki	Dobra materialne	
MN – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,	-1 DNB	-1 DNB	0	-1 DNW	-1 DNB	-1 DNW	-1 DNW	0	-1 DNW	0	+1 DNP	utrzymanie przeznaczenia terenów zabudowy - zmniejszanie powierzchni terenów biologicznie czynnych na nieruchomościach dotąd niezabudowanych, wzrost emisji ciepła, produkcji odpadów i ścieków, uciążliwości komunikacyjne / neutralne dla środowiska
												przeznaczenie nowych terenów na zabudowę mieszkaniową - zmniejszanie powierzchni terenów rolnych i zieleni na rzecz powierzchni zabudowanych, wzrost emisji ciepła, produkcji odpadów i ścieków, uciążliwości komunikacyjne / mało znaczące dla środowiska
MN-U – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usług	-1 DNB	-2 DNB	0	-1 DNW	-1 DNB	-1 DNW	-1 DNW	0	-1 DNW	0	+1 DNB	utrzymanie przeznaczenia terenów zabudowy - zmniejszanie powierzchni terenów biologicznie czynnych na nieruchomościach dotąd niezabudowanych, wzrost emisji ciepła, produkcji odpadów i ścieków, uciążliwości komunikacyjne / mało znaczące dla środowiska
KDD – teren drogi dojazdowej	-1 DNB	-2 DNB	0	-1 DNB	-2 DOB	-1 DNB	-1 DNB	-1 DOP	-1 DNW	0	0	utrzymanie natężenia emisji z istniejącego ruchu drogowego /mało znaczące dla środowiska
KR – teren komunikacji drogowej wewnętrznej	-1 DNB	-2 DNB	0	-1 DNB	-1 DOB	-1 DNB	-1 DNB	-1 DOP	-1 DNW	0	0	utrzymanie natężenia emisji z istniejącego ruchu drogowego /mało znaczące dla środowiska
RNR – teren gruntów ornych oraz upraw	+1 DOB	-1 DOB	0	-1 DOB	0	0	0	0	0	0	+1 DOB	objęcie zakazem zabudowy obszarów poprzez niedopuszczenie zmian przeznaczenia gruntów na cele nierolnicze, zabudowywanie i urbanizację, utrzymanie istniejących enklaw zieleni zapewnianie ochrony walorów krajobrazowych, w tym ochrona i ekspozycja krajobrazu /korzystne dla środowiska
RZM – teren zabudowy zagrodowej	-1 DOB	-1 DOB	0	-1 DOB	-1 DOB	-1 DOB	-1 DOB	-1 DOB	-1 DOB	0	+1 DOB	utrzymanie przeznaczenia / mało znaczące dla środowiska
ZN – teren zieleni naturalnej	+1 DOB	+1 DOB	0	+1 DOB	+1 DOB	+1 DOB	+1 DOB	+1 DOB	+1 DOB	0	0	objęcie zakazem zabudowy obszarów o walorach przyrodniczo-krajobrazowych, poprzez niedopuszczenie zmian przeznaczenia gruntów, zabudowywanie i urbanizację, zwiększenie potencjału retencyjnego zlewni i zmniejszenie wpływu powierzchniowego /korzystne dla środowiska

6.2. Oddziaływania na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta oraz na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000

Konwencja o różnorodności biologicznej przyjęta w 1992 roku podczas konferencji w Rio de Janeiro definiuje bioróżnorodność, jako zróżnicowanie wszystkich organizmów żywych występujących na ziemi. Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk, gatunków rzadko występujących, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie umów międzynarodowych, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej.

W obszarze będącym przedmiotem ustaleń projektu planu występują gatunki i siedliska, których wyginięcie mogłoby wywrzeć negatywny wpływ na lokalną i ponadlokalną bioróżnorodność. Ich ochrona została zapewniona poprzez wyznaczenie obszarów ochrony na podstawie ustawy o ochronie przyrody: w formie utworzenia Parku Krajobrazowy Beskid Małego wraz z otuliną i ustanowienia obszaru Natura 2000 SOO PLH240023 Beskid Mały. Dodatkową formą ochrony jest wyznaczenie korytarzy ekologicznych, umożliwiających przemieszczanie się roślin i zwierząt pomiędzy siedliskami.

Obszar objęty projektem planu miejscowego w części południowej znajduje się w otulinie Parku Krajobrazowego Beskidu Małego.

Na obszarze objętym projektem planu miejscowego w granicach obszarów chronionych pod względem przyrodniczym nie wyklucza się występowania cennych przyrodniczo siedlisk roślinnych i zwierzęcych. Przez obszar planu przebiegają korytarze ekologiczne, umożliwiające przemieszczanie się roślin i zwierząt pomiędzy siedliskami:

- korytarz ornitologiczny lasy Beskidu Śląskiego i Żywieckiego,
- lokalny korytarz migracji nietoperzy.

Ochrona bioróżnorodności w obszarze planu i w terenach sąsiednich będzie realizowana poprzez ustalenia planu w zakresie zasad ochrony środowiska oraz zasad ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego, a także poprzez ustalenia szczegółowe dla poszczególnych przeznaczeń. W szczególności istotne dla ochrony bioróżnorodności jest wyznaczenie terenów lasów i terenów zieleni naturalnej. Pozostawienie stref wolnych od zabudowy (terenów otwartych) pomiędzy terenami chronionymi i przeznaczonymi do urbanizacji ma na celu stworzenie „strefy ekotonowej” oraz ochronę obszarów występowania cennych przyrodniczo siedlisk roślinnych i zwierzęcych przed oddziaływaniem istniejącej i planowanej zabudowy. W stanie istniejącym tereny te są częściowo uprawiane rolniczo, w większej części pozostawione jako zieleń nieurządzona.

Ustalenia planu starają się nie ingerować w obszary cenne przyrodniczo i pozostawić je w dotychczasowym użytkowaniu. Poszerzenia zabudowy są zgodne z wyznaczonymi w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Porąbka zasięgami terenów. Nie prognozuje się bezpośredniego wpływu ustaleń planu na różnorodność biologiczną. Nie prognozuje się negatywnego wpływu na zachowanie siedlisk roślinnych. Nie prognozuje się również znacznego negatywnego wpływu ustaleń planu na faunę. Wprowadzenie zabudowy i presja antropogeniczna nie będzie wpływać na lokalne migracje zwierząt.

Obszar objęty projektem jest powiązany funkcjonalnie z innymi terenami chronionymi i obszarami Natura 2000. Najbliżej położonymi obszarami chronionymi zlokalizowanymi poza obszarem gminy są:

- Babiogórski Park Narodowy (ok. 19,2 km),
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Cygański Las (ok. 10,8 km),
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Dolina Skawicy (ok. 17,6 km).
- Natura 2000 obszar ptasi Dolna Soła (ok. 2,7 km),
- Natura 2000 obszar ptasi Dolina Górnej Wisły (ok. 17,0 km),
- Natura 2000 obszar ptasi Beskid Żywiecki (ok. 13,5 km),
- Natura 2000 obszar siedliskowy Beskid Śląski (ok. 10,8 km),
- Natura 2000 obszar siedliskowy Beskid Żywiecki (ok. 13,5 km),
- Żywiecki Park Krajobrazowy (ok. 12,6 km), wraz z otuliną (ok. 10,8 km),
- Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego (ok. 10,2 km), wraz z otuliną (ok. 9,9 km),
- Rezerwat Szeroka w Beskidzie Małym (przy granicy sołectwa Porąbka),
- Rezerwat Madohora (ok. 5,2 km).

Najbliższe obszary Natura 2000 to:

- Natura 2000 obszar ptasi Dolna Soła (ok. 2,7 km),
- Natura 2000 obszar ptasi Dolina Górnej Wisły (ok. 17,0 km),
- Natura 2000 obszar ptasi Beskid Żywiecki (ok. 13,5 km),
- Natura 2000 obszar siedliskowy Beskid Śląski (ok. 10,8 km),
- Natura 2000 obszar siedliskowy Beskid Żywiecki (ok. 13,5 km),

Ustalenia planu nie wpłyną na funkcjonowanie tych obszarów

6.3. Oddziaływanie na ludzi

Rozwój zabudowy usługowej zwiększy zasięg uciążliwości z tym związanych (m.in. może zwiększyć emisje zanieczyszczeń powietrza, emisje hałasu, ograniczenie powierzchni otwartych i terenów biologicznie czynnych) oraz zwiększy liczbę użytkowników, którzy mogą być narażeni na te uciążliwości. Tereny usługowe mogą mieć pośredni wpływ na zdrowie ludzi, jednak o zdrowiu człowieka decyduje szerokie spektrum innych uwarunkowań, a także osobnicza odporność na choroby. Również zanieczyszczenia powietrza wynikające z niskiej emisji oraz generowane przez pojazdy użytkowników dróg mogą pośrednio wpływać negatywnie na zdrowie ludzi, jednak projekt planu zawiera ustalenia mające na celu minimalizowanie tego oddziaływania.

Projekt przedmiotowego dokumentu nie zawiera ustaleń, których realizacja może powodować bezpośredniego zagrożenia dla ludzi.

6.4. Oddziaływania na wody podziemne i powierzchniowe

Ustalenia planu zobowiązują do odprowadzania ścieków poprzez istniejący i rozbudowywany system kanalizacji sanitarnej, z uwzględnieniem obowiązujących przepisów z zakresu utrzymania czystości i porządku w gminie. Przy prawidłowej eksploatacji nie powinno dochodzić do zanieczyszczenia wód gruntowych i gruntu.

Planowana zabudowa mieszkaniowa będzie wiązała się ze wzrostem liczby osób mieszkających lub przebywających na obszarze opracowania, będzie zatem źródłem ścieków komunalnych, które poprzez rozwiązania indywidualne winny zostać doprowadzone do oczyszczalni ścieków.

Zanieczyszczone wody opadowe i roztopowe z ulic nie będą zanieczyszczać wód powierzchniowych, gruntów i wód gruntowych pod warunkiem właściwej eksploatacji kanalizacji deszczowej. Zabudowa

i utwardzenie powierzchni działek budowlanych, dróg wewnętrznych, parkingów i placów ogranicza możliwość zasilania wód gruntowych wodami opadowymi, jednocześnie przyczynia się do zwiększenia przepływu w okolicznych rowach melioracyjnych i ciekach. Ustalenia planu dopuszczają retencjonowanie wód opadowych, odprowadzanie wód opadowych do rowów oraz zagospodarowanie ich na działce, w tym w zbiornikach na wody opadowe. W planie dopuszcza się odprowadzenie wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej po spełnieniu warunków wymaganych w przepisach odrębnych.

Nie prognozuje się znacząco negatywnego oddziaływania ustaleń planu na środowisko wodne.

6.5. Oddziaływania na powietrze

Na obszarze planu trudno przewidzieć ilość obiektów emitujących zanieczyszczenia do powietrza. Nie przewiduje się emisji pyłów przez nowe obiekty zabudowy produkcyjnej i usługowej. Emisja pyłów może nastąpić w wyniku stosowanych systemów grzewczych - nie powinna jednak znacząco wpływać na warunki aerosanitarne powietrza atmosferycznego i z punktu widzenia długoterminowych skutków będzie obojętna dla stanu atmosfery, ponieważ 1 września 2017 r. weszła w życie tzw. uchwała antysmogowa (Uchwała Nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw).

Ustalenia projektu planu przewidują również stosowanie systemów elektroenergetycznych i ciepłowniczych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii (za wyjątkiem energii wiatru i z biogazowni) oraz stosowanie innych indywidualnych i grupowych systemów grzewczych.

Nie przewiduje się przekroczeń dopuszczalnych wartości stężeń głównych zanieczyszczeń w cyklu rocznym.

Nie prognozuje się znacząco negatywnego wpływu na jakość powietrza ustaleń projektu planu. Zwiększona emisja do atmosfery nie powodująca przekroczeń dopuszczalnych poziomów głównych zanieczyszczeń będzie wynikiem prowadzonej działalności gospodarczej.

6.6. Oddziaływania na powierzchnię ziemi i gleb

Ustalenia planu mogą, w terenach przeznaczonych do zabudowy a dotychczas niezabudowanych, spowodować ograniczenie powierzchni biologicznie czynnych oraz spowodują zmniejszenie przestrzeni produkcyjnej gleb i przekształcenie rzeźby terenu. Obszar planu położony jest w terenie o zróżnicowanych warunkach geotechnicznych. Rzeźba terenu w granicach obszaru planu bardzo urozmaicona, a ewentualne działania niwelacyjne mogą wpływać na zmiany ukształtowania powierzchni, szczególnie w południowej części sołectwa znajdującej się w masywie górskim Beskidu Małego. W tej części Bujakowa warunki geotechniczne są niekorzystne, a prace ziemne mogą wymagać specjalnych zabezpieczeń.

Rozwój zabudowy wraz z miejscami postojowymi i drogami mogą spowodować możliwość pojawienia się lokalnych ognisk zanieczyszczeń gleb substancjami ropopochodnymi oraz osadami. Obowiązujące przepisy zobowiązują do odpowiedniego zabezpieczenia przed przenikaniem substancji ropopochodnych i osadów do ziemi. Uciążliwości tego typu powinny być jednak niewielkie i nie będą czynnikami zmieniającymi właściwości wód gruntowych na terenie gminy.

Nie prognozuje się znacząco negatywnego wpływu ustaleń projektu planu na przestrzeń produkcyjną gleb na obszarze sołectwa.

6.7. Oddziaływanie na krajobraz

Poprzez walory krajobrazowe rozumie się wartości ekologiczne, estetyczne i kulturowe terenu oraz związane z nimi elementy przyrodnicze, ukształtowane przez siły przyrody lub w wyniku działalności człowieka. Ochrona walorów krajobrazowych odbywa się na mocy ustawy o ochronie przyrody. Są one chronione bez względu na to, czy są objęte formami ochrony przyrody. Dla obszaru województwa śląskiego nie został jak dotąd opracowany audyt krajobrazowy, który byłby podstawą do ochrony krajobrazu w gminie. Ochronę krajobrazu w projekcie planu uwzględniono na podstawie wytycznych studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Porąbka oraz przepisów obowiązującego prawa.

Ustalenia planu określają ukształtowanie zabudowy i wprowadzają ograniczenia w zakresie jej skali poprzez zapisy dotyczące przede wszystkim wysokości zabudowy oraz udziału powierzchni biologicznie czynnej. W zasięgu Parku Krajobrazowego Beskidu Małego projekt planu nie przewiduje nowej zabudowy. W zasięgu otuliny parku pozostawiono wolne od zabudowy doliny cieków wraz otulinami zieleni nieurządzonej, które pozwolą na częściowe utrzymanie walorów krajobrazowych i ograniczenie zmian elementów przyrodniczych. Oddziaływanie na krajobraz będzie związane z zabudową terenów rolnych i niezabudowanych.

6.8. Oddziaływanie na klimat

Planowana zabudowa może mieć wpływ na modyfikację klimatu lokalnego, szczególnie w odniesieniu do zaburzeń kierunku wiatru oraz emisji ciepła. Niska intensywność zabudowy nie powinna powodować ograniczeń w przewietrzaniu i nie będzie prowadzić do rozwoju wysp ciepła.

Prognozuje się miejscowe zmiany klimatu lokalnego związane z zagospodarowaniem nieruchomości niezabudowanych.

6.9. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Zasoby naturalne – wszystkie użyteczne elementy środowiska wykorzystywane przez człowieka w procesie produkcji i konsumpcji. Ze względu na formę zasobów wyróżnia się: twory ożywione (świat organizmów żywych), materię nieożywioną (atmosfera, wody, minerały) i energię (słoneczną, wiatru, wód płynących, geotermalną).

Ze względu na odnawialność wyróżnia się:

- zasoby odnawialne: surowce energetyczne (drewno opałowe, odpady produkcji roślinnej, biogazy), woda, atmosfera, gleba, drewno, płody rolne,
- zasoby nieodnawialne: minerały i paliwa kopalne.

W obszarze planu oddziaływanie na zasoby ożywione omówiono w pkt. 7.1

W obszarze planu nie zidentyfikowano złóż surowców mineralnych.

6.10. Oddziaływanie na zabytki

W projekcie planu ustalono zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków. Do objęcia ochroną w planie wyznaczono:

- obiekt świecki,
- stanowiska archeologiczne.

Ustalenia planu zawierają zasady ochrony, które ograniczają oddziaływanie na zabytki. Nie wpłyną również na obiekty zabytkowe znajdujące się poza obszarem planu.

6.11. Oddziaływanie na dobra materialne

Ustalenia planu nie spowodują strat materialnych, rozumianych w tej prognozie jako dodatkowe nakłady poniesione przez osoby trzecie, konieczne na przeciwdziałanie zanieczyszczeniu środowiska lub inne szkody dające się wyrazić w pieniądzu.

Realizacja ustaleń planu może korzystnie wpłynąć na dobra materialne właścicieli nieruchomości.

7. Ocena rozwiązań projektu planu w kontekście celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, istotne z punktu widzenia spójności działań proekologicznych, zostały uwzględnione w następujących dokumentach:

- 1) Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.);
- 2) Polityka energetyczna Polski 2040 (Monitor Polski 2021 r. poz. 264);
- 3) Polityka ekologiczna państwa 2030 - strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej;
- 4) Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.);
- 5) Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych;
- 6) Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022;
- 7) Krajowy Program Zapobiegania Powstawaniu Odpadów;
- 8) Program Ochrony i Zrównoważonego Użytkowania Różnorodności Biologicznej oraz Plan Działań na lata 2015–2020;
- 9) Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020);
- 10) Program wodno-środowiskowy kraju;
- 11) Dyrektywy Unii Europejskiej;
- 12) konwencje międzynarodowe, przyjęte przez stronę polską - dokumenty rangi międzynarodowej o charakterze przestrzennym, stanowiące podstawę do formułowania celów ochrony środowiska w programach krajowych.

Ustalenia projektu planu będącego przedmiotem oceny realizują w sposób pośredni cele ochrony środowiska określone w ww. dokumentach nadrzędnych. Sposób realizacji tych celów wynika z przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawy o samorządzie gminnym oraz ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Działania proekologiczne ustanowione na szczeblu międzynarodowym znajdują swoje odzwierciedlenie w dokumentach krajowych, wojewódzkich, ponadlokalnych, w tym powiatowych a następnie gminnych. W ustaleniach planu nie mają więc bezpośredniego odzwierciedlenia przyjęte kierunki działań, choć należy zwrócić uwagę, że zasady zabudowy i zagospodarowania poszczególnych terenów uwzględniają następujące priorytety:

- przeciwdziałanie zmianom klimatu i globalnemu ociepleniu,
- ochronę przyrody i bioróżnorodności,
- zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód,
- likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania,
- ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb,
- przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądowego i ochrony radiologicznej,
- zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu

- różnorodności biologicznej i krajobrazu,
- przeciwdziałanie zmianom klimatu,
- adaptacja do zmian klimatu oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych

W świetle powyższych wskazań, mając na uwadze projektowany sposób zagospodarowania obszaru objętego opracowaniem, należy stwierdzić, iż oceniany projekt planu miejscowego uwzględnia cele ochrony środowiska określone w dokumentach nadrzędnych. Główną zasadą formułowania ustaleń projektu planu, jest zasada zrównoważonego rozwoju, stanowiąca podstawę polityki przestrzennego zagospodarowania Polski.

8. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Porąbka – sołectwo Bujaków ustala zagospodarowanie w formie terenów zabudowy mieszkaniowej, usługowej i usługowo-produkcyjnej, utrzymując istniejącą zabudowę i zagospodarowanie, a także tereny dla których wykluczono możliwość zabudowy: tereny rolne, leśne i zieleni nieurządzonej.

Dla wszystkich terenów planu zaproponowano ustalenia skutecznie ograniczające ich wpływ na środowisko przyrodnicze. Przeznaczenia terenów objętych planem nie będą transgranicznie oddziaływać na środowisko.

9. Propozycje rozwiązań alternatywnych oraz mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest podstawowym aktem prawa miejscowego umożliwiającym kontrolowany i zrównoważony rozwój gminy i jej poszczególnych jednostek urbanistycznych. Plan miejscowy określa ramy przestrzennego zagospodarowania terenów o poszczególnych przeznaczeniach stając się instrumentem rozwoju przestrzennego, a także gospodarczego i społecznego gminy. Brak realizacji ustaleń projektu planu może przyczynić się do zakłócenia ładu przestrzennego oraz nasilenia się konfliktów pomiędzy celami ochrony środowiska a potrzebami rozwoju gospodarczego. Zachowanie ładu przestrzennego, to jedno z najważniejszych zadań gminy prowadzące do podniesienia jakości życia mieszkańców.

Zaproponowanie wariantu alternatywnego w przypadku przedmiotowego obszaru, na którym obowiązuje plan miejscowy, może obejmować utrzymanie zagospodarowania ustalonego tym planem. Z uwagi na fakt, iż na przedmiotowym obszarze obowiązuje plan miejscowy, nie nastąpi sytuacja kiedy zabudowa byłaby realizowana na podstawie decyzji o warunkach zabudowy wydawanych na wniosek stron/osób, bez uwzględnienia ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Porąbka.

Przedstawiony do oceny projekt planu jest zgodny z ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Porąbka.

Ponadto projekt planu zawiera zapisy uwzględniające cele ochrony środowiska ustanowione zarówno na poziomie krajowym, jak i na szczeblu lokalnym oraz ustalono zasady zrównoważonego rozwoju obszaru.

W projekcie tekstu planu wprowadzono następujące ustalenia mające na celu minimalizację negatywnego wpływu na środowisko:

- 1) w zakresie ochrony środowiska, w tym gospodarowania wodami i ochrony gruntów rolnych i leśnych:
 - a) w obszarze planu występują grunty leśne podlegające ochronie,

- b) w obszarze planu występują grunty rolnicze podlegające ochronie,
- c) ustalono zasady ochrony środowiska obejmujące:
 - a) zakaz zagospodarowania i użytkowania terenów w sposób stwarzający ponadnormatywne uciążliwości dla sąsiednich nieruchomości w zakresie emisji zanieczyszczeń powietrza, wytwarzania hałasu i wibracji, emisji pola elektromagnetycznego, w tym lokalizacji i eksploatacji instalacji i urządzeń powodujących ponadnormatywną emisję substancji i energii,
 - b) zakaz lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zagrożenie wystąpienia poważnych awarii,
 - c) zakaz lokalizacji nowych przedsięwzięć związanych ze składowaniem, unieszkodliwianiem i przetwarzaniem odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych i złomu, z wyłączeniem terenów oznaczonych w planie symbolem IOP;
- 2) w zakresie ochrony przed hałasem ochronie podlegają tereny, nieruchomości i działki, dla których obowiązują dopuszczalne poziomy hałasu określone na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, do których należą tereny oznaczone symbolami: MN, MN-U, RZM;
- 3) w zakresie ochrony przed wibracjami oraz polami elektromagnetycznymi obowiązują przepisy sanitarne, ochrony środowiska oraz Prawa budowlanego, w tym nakaz ograniczenia wibracji do poziomu wartości dopuszczalnych na granicy użytkowanego terenu;
- 4) w zakresie ochrony terenów zieleni i wartości krajobrazowych:
 - a) nakaz ochrony terenów położonych w zasięgu ustanowionych form ochrony przyrody i krajobrazu, na zasadach określonych w par. 7 uchwały,
 - b) nakaz ochrony lokalnych wartości krajobrazu oraz zieleni poprzez zachowanie i utrzymanie istniejącej zieleni wysokiej, zadrzewień i zakrzewień oraz zieleni przyrodnej, z dopuszczeniem działań wynikających z ustawy o ochronie przyrody oraz ustawy Prawo wodne,
 - c) zachowanie istniejącej zieleni wysokiej niekolidującej z planowanym sposobem zagospodarowania terenów;
- 5) w zakresie ochrony przyrody wskazano dla istniejących form ochrony wskazano obowiązywanie ochrony wynikająca z przepisów ustawy o ochronie przyrody oraz prawa miejscowego;
- 6) zakresie systemów infrastruktury technicznej:
 - a) odprowadzenie odprowadzania ścieków
 - d) odprowadzenie ścieków do istniejącej i rozbudowywanej sieci kanalizacji sanitarnej, z uwzględnieniem obowiązujących przepisów z zakresu utrzymania czystości i porządku w gminie,
 - e) zakaz odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do gruntu, cieków powierzchniowych oraz wód podziemnych,
 - f) dopuszcza się realizację przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zbiorników bezodpływowych,
 - b) odprowadzenie wód opadowych i roztopowych poprzez:
 - g) dopuszczenie retencjonowania wód opadowych oraz zagospodarowanie ich na działce, w tym w zbiornikach na wody opadowe, po spełnieniu warunków wymaganych przepisami odrębnymi,
 - h) dopuszczenie odprowadzenia do istniejącej i rozbudowywanej sieci kanalizacji deszczowej po spełnieniu warunków wymaganych przepisami odrębnymi;
 - c) postępowanie z odpadami zgodnie z obowiązującymi przepisami z zakresu odpadów, ochrony środowiska oraz utrzymania czystości i porządku w gminach.

10. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji ustaleń projektu planu

W związku z faktem, że wprowadzenie w życie ustaleń planu przyniesie w efekcie przemiany środowiskowe, stan środowiska należy objąć stałą kontrolą w celu zidentyfikowania i ograniczania skutków najbardziej niekorzystnych.

Ponieważ z ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wynika obowiązek wykonania przez organ wykonawczy gminy oceny aktualności studium i planów zagospodarowania przestrzennego, proponuje się, aby analizę skutków realizacji postanowień planu wykonać w ramach tej oceny. Ocenę aktualności studium i planów sporządza się co najmniej raz w czasie kadencji rady. Z tą samą częstotliwością wykonywana byłaby analiza skutków realizacji postanowień planu. Należałoby zwrócić szczególną uwagę na realizację ustaleń w zakresie urządzania zieleni, krajobrazu i zachowania powierzchni biologicznie czynnej ustalonej w planie.

Aktualnie w granicach omawianego terenu nie jest prowadzony monitoring stanu powietrza atmosferycznego ani hałasu. Najbliższa stacja pomiarowa stanu powietrza atmosferycznego zlokalizowane są: w Kozach przy ul. Podgórskiej, w Biernej (gm. Łodygowice) przy szkole podstawowej oraz w Roczynach przy ul. Szkolnej. Są to stacje automatyczne w związku z tym wyniki pomiarów prowadzone są w sposób ciągły.

Na obszarze gminy Porąbka nie jest prowadzony monitoring hałasu.

W zakresie skutków oddziaływania na środowisko realizacji projektowanego zagospodarowania terenu, za wystarczający przyjmuje się system monitoringu państwowego realizowany przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach w ramach państwowego monitoringu środowiska. W odniesieniu do przedsięwzięć, dla których wydano lub będą wydawane decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach monitoring określony zostanie w decyzji środowiskowej.

11. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Niniejsze opracowanie jest oceną oddziaływania na środowisko sporządzoną do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części gminy Porąbka - sołectwo Bujaków – część 2.

Dokument prognozy dostarcza niezbędnych informacji ułatwiających konstruktywny przebieg publicznej dyskusji nad projektem planu oraz powinien być pomocny przy podjęciu przez Radę Miejską ostatecznej decyzji o jego uchwaleniu. Ponadto, prognoza stanowi jeden z dokumentów, na którym mogą oprzeć swoje stanowisko organy opiniujące (uzgadniające) przedłożony im dokument planistyczny.

Podstawowym źródłem informacji są dane zebrane podczas wizji terenowej przeprowadzonej w październiku 2022 i kwietniu 2023 roku przez autorów prognozy. Podczas prac terenowych prowadzono i dokonano oceny walorów krajobrazu i powiązań krajobrazowych. Zwracano uwagę na źródła i skutki oddziaływań antropogenicznych (np. hałas, degradacja środowiska, przekształcenia rzeźby, konflikty funkcjonalne). W prognozie wykorzystano Prognozę oddziaływania na środowisko sporządzoną na potrzeby studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Porąbka, a także inne źródła, wymienione w wykazie literatury.

W dalszej części prognozy zostały przeanalizowane możliwe skutki środowiskowe, jakie potencjalnie może powodować realizacja ustaleń planu, w rozbiciu na poszczególne komponenty środowiska w fazie realizacji i funkcjonowania planowanych przedsięwzięć. Następnie przeprowadzono analizę zgodności ustaleń projektu planu z celami ekologicznymi wyrażonymi w dokumentach nadrzędnych, a także w kontekście zasad zrównoważonego rozwoju ustalonych na bazie obowiązujących przepisów.

Podstawowym sposobem wizualizacji informacji jest rysunek prognozy sporządzony na rysunku projektu planu zagospodarowania przestrzennego, na którym przedstawiono wyniki prognozowanych skutków przedsięwzięć, które mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenu. Wyniki prognozy skonstruowano bazując na porównaniu ocen jakości środowiska w obrębie przestrzeni objętej opracowaniem dla stanu aktualnego oraz prognozowanego.

Prognoza nie stanowi prawa miejscowego. Ustalenia i wnioski prognozy nie mają skutków prawnych.

Diagnoza stanu środowiska na obszarze opracowania

Projekt planu miejscowego będący przedmiotem postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, w trakcie którego wykonano niniejszą prognozę dotyczy części obszaru sołectwa Bujaków położonego w gminie Porąbka, o powierzchni około 44 ha. Większość obszaru jest zabudowana budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi i usługowymi. Istniejąca zabudowa obsługiwana jest komunikacyjnie drogami gminnymi, które włączają się w drogę krajową nr 52.

Krótką informacja o projekcie planu

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego został zainicjowany w celu wskazania zgodnie z obowiązującym studium terenów zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej. Na całym obszarze objętym niniejszym opracowaniem obowiązują ustalenia planów miejscowych.

W założeniu projekt planu ma doprowadzić do uregulowania zasad zagospodarowania przestrzeni według stanu faktycznego (dotychczasowego zagospodarowania), obowiązującego stanu prawnego (obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) oraz uwzględnić ustalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Porąbka.

Ocena potencjalnych skutków realizacji ustaleń planu dla środowiska

Dla całego obszaru planu obowiązują ustalenia: miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Porąbka (Uchwała nr XXVIII/185/09r. Rady Gminy Porąbka z dnia 11 marca 2009 roku).

Projekt planu miejscowego w odniesieniu do stanu istniejącego utrzymuje istniejące tereny zurbanizowane: tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i mieszkaniowo-usługowe w obszarze dotychczas zabudowanym lub wyznaczonym w obowiązujących planach miejscowych. W stosunku do części niezabudowanej utrzymuje istniejący stan zagospodarowania: tereny zabudowy zagrodowej lub tereny gruntów ornych, a w pozostałym obszarze wprowadza zagospodarowanie zgodnie ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Porąbka. Dla istniejącej zabudowy w obszarach lub strefach, dla których zabudowa jest wykluczona plan dopuszcza utrzymanie zabudowy na warunkach określonych w zapisach uchwały.

Utrzymane zostają przebiegi istniejących dróg publicznych (zgodnie z przepisami ustawy o drogach publicznych) oraz dróg wewnętrznych zarządzanych przez Gminę Porąbka.

Mając na uwadze skumulowane skutki wynikające z realizacji ustaleń planu, należy podkreślić, iż ustalenia planu mają na celu zminimalizowanie oddziaływania na lokalną florę i faunę.

Z analiz przeprowadzonych w prognozie wynika, że realizacja ustaleń przedmiotowego dokumentu przy uwzględnieniu kumulacji możliwych niekorzystnych oddziaływań nie będzie znacząco oddziaływać na cele i przedmiot ochrony.

Synteza ustaleń prognozy oddziaływania na środowisko

Realizacja ustaleń projektu planu nie niesie istotnego ryzyka pogorszenia stanu środowiska w rejonie opracowania. Projekt przedmiotowego dokumentu:

- jest zgodny z podstawowymi zasadami i normami zrównoważonego rozwoju, a także wskazaniemi zawartymi w opracowaniu ekofizjograficznym;
- minimalizuje wpływ wzmożonej antropopresji, na stosunki wodne występujące na terenie objętym opracowaniem;
- minimalizuje wpływ na obszarowe formy ochrony przyrody i korytarze ekologiczne;
- cele, dla których podjęto prace planistyczne zostaną osiągnięte z zachowaniem ciągłości systemów przyrodniczych;
- nie zawiera ustaleń, których realizacja może powodować trwałe i nieodwracalne zagrożenia dla środowiska oraz oddziaływać niekorzystnie długofalowo na zdrowie ludzi;
- nie zawiera ustaleń, których realizacja mogłaby pogorszyć długofalowo komfort życia lokalnej społeczności.

12. Dokumenty uwzględnione przy sporządzaniu prognozy

1. Ustawa o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 3 października 2008 (j.t. Dz.U. 2023 poz. 1094),
2. Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 (t. j. Dz.U. 2022, poz. 2556),
3. Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r (t. j. Dz.U. 2023, poz. 1336),
4. Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r (t. j. Dz.U. 2022 poz. 2409),
5. Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017 r (t. j. Dz. U. 2023, poz. 1478),
6. Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (t. j. Dz. U. 2022, poz. 840),
7. Prawo geologiczne i górnicze z dnia 9 czerwca 2011 r (t. j. Dz.U. 2023, poz. 633).

8. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t. j. Dz.U. 2014, poz. 112),
9. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019, poz. 1839 z późn. zm.),
10. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Porąbka,
11. Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Porąbka, dr Grzegorz Synowiec, Wrocław 2017
12. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ przyjętego uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr V/26/2/2016 z dnia 29 sierpnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. Z dnia 13.09.2016r., poz.4619),
13. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności (Monitor Polski, 2013 r.);
14. Polityka ekologiczna Państwa 2030 (Monitor Polski z 2019 r., poz. 794);
15. Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030;
16. Kondracki J., Geografia Regionalna Polski, PWN, Warszawa, 2000;
17. Program ochrony środowiska dla województwa śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024
18. Kondracki J., Geografia regionalna Polski, PWN, Warszawa, 2000;
19. Mapa geologiczna Polski, w skali 1:200 000;
20. Bilans zasobów kopalin, wody podziemne, zasięgi GZWP i JCWPd, Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa, wg stanu na 31. 08. 2022 r.,
<http://geologia.pgi.gov.pl/arcgis/apps/MapSeries>
21. Matuszkiewicz, 2008: Regionalizacja geobotaniczna Polski, IGiPZ, Warszawa.

13. OŚWIADCZENIE

Kierujący zespołem wykonującym prognozę oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części gminy Porąbka – sołectwa Bujaków – część 2 oświadcza, że spełnia wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (j.t. Dz.U. 2023 poz. 1094).

Ja niżej podpisana Katarzyna Bondek jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

mgr inż. arch. Katarzyna Bondek

